

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

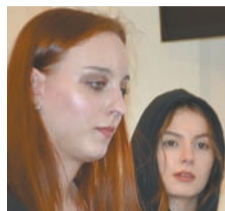
16 listopada 2021

nr 86 (LXXVI)

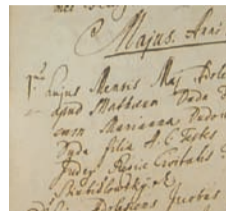
cena: 13 Kč

REGION
JESZCZE »KRESY«
NIE ZGINĘŁY
STR. 4

HISTORIA
NASZE RODY:
BAGIŃSCY
STR. 6

PUBLICYSTYKA
NADCIŚNIENIE
WYSTĘPUJE TAKŻE
U DZIECI STR. 7

Marzenia są po to, żeby je spełniać

WYDARZENIE: Skakać na nartach zaczął w wieku, w którym skoczkowie w zasadzie kończą już karierę. Marek Klus z powodu błędu popełnionego podczas jednego z treningów w Nydku długie tygodnie musiał spędzić w domu. I właśnie tam wpadł na genialny pomysł.

Janusz Bittmar

To była taka spontaniczna reakcja na ciągle pytania moich znajomych, z którymi w trakcie rekonwalescencji graliśmy w planszówkę. Na rynku można trafić na przeróżnej maści gry planszowe. Bardziej lub mniej zaawansowane, zmuszające do logicznego myślenia, ale też typowo relaksujące. Nikt jednak nie stworzył poważnej gry ze świata skoków narciarskich. Dopiero my – mówi na spotkaniu w redakcji „Głosu” Marek Klus z Czeskiego Cieszyna.

„My” oznacza ni mniej, ni więcej, że poza głównym pomysłodawcą – Markiem, w realizacji projektu włączyli się też Michał Vavrys oraz siostrzenica Michała, projektantka Magdalena Vavrysowa z Ostrawy. – Potrzebowałem kogoś do pomocy, kto zatroszczy się o całe zaplecze logiczne, strategię, wszystkie niuanse tej gry pod kątem matematycznym. I znalazłem Michała. Cieszę się też, że za oprawę graficzną odpowiada Magda, bo to świetna specjalistka od designu – zdradza.

Marek Klus wpadł do naszej redakcji w zeszłym tygodniu z roboczą wersją gry, która jednak już na wstępnym etapie wygląda fantastycznie. Dla fanów skoków narciarskich szykuje się więc nie lada okazja, żeby zamienić się w domu w Kamila Stocha, Piotra Żyłę czy któregośkolwiek innego skoczka.

Kiedy pobieżnie zapoznałem się z planszówką, zaskoczyło mnie, że gra przeznaczona jest dla osób już powyżej szóstego roku życia. W pierwszym odruchu pomyślałem, że to żart, bo przecież dzieci w wieku przedszkolnym lub wczesnoszkolnym nie są w stanie zro-

Reguły gry w skrócie wg Marka Klusa

Chodzi o to, żeby w trakcie sezonu możliwie jak najlepiej rozwinąć swojego zawodnika i wygrać jak najwięcej zawodów. Te są cztery, odbywają się w niedziele. Pozostałe dni poświęca się na budowanie mocy zawodnika. Dostajesz wylosowaną kartę skoczka, który ma określone cechy i musisz strategicznie nadrabiać braki, kierując swojego zawodnika na siłownię, skocznię, po smary, sprzęt itd. Ale tak, żeby przed zawodami uzupełnić energię, którą tracisz na każdej czynności. To wymaga intuicji i taktyki. Specjalny kalkulator oblicza, na ile na pewno stać cię w zawodach – np. 120 metrów. Ale od tych metrów, jak to w życiu skoczka, zależą warunki (odczytywane z rolek, które są rozpędzane zjazdem figurki ze specjalnego rozbiegu na planszy). A na koniec, w ramach oddzielnej mini-rozgrywki, walczy się o noty sędziowskie. To wszystko podlicza sprawny kalkulator na baterię słoneczną. Grę wygrywa zawodnik, który zdobędzie najwięcej punktów w sezonie i wygra najwięcej trofeów.

zumieć wszystkich reguł gry. I na pewno przy okazji zgubią piękne, naprawdę robiące duże wrażenie karty do gry. Nie wspominając o wymodelowanej w technologii 3D skoczni narciarskiej. Może nie z prawdziwego zdarzenia, bo brakuje śniegu, ale prawie idealnej. – Śniegu, oczywiście tego sztucznego, nie ma z prozaicznego powodu. Figurka skoczka musi się ślizgać po doskoku – zaznacza dumnie Marek. – I to właśnie przednia zabawa dla dzieci. Na początek mogą bawić się w puszczenie figurek ze skoczni. Wypróbowałem to zresztą z własnymi dziećmi.

Gra została już zaprezentowana ludziom najbardziej biegłym w temacie skoków narciarskich. Marek Siderek z Polskiego Związku Narciarskiego, notabene też cieszynianin, był pod dużym wrażeniem. – Wartością dodaną tej planszówki jest cała strategia logiczna. Są tam uwzględnione wszystkie aspekty z życia skoczka. Elementy przygotowania motorycznego i psychicznego, treningi, zawody, faktor losowy, można wybrać kraj, w którym odbywają się

skoki. Dla mnie bomba i wielkie brawa dla Marka – mówi „Głosowi” Siderek. Z planszówką oprócz naszej redakcji zaznajomiły się w zeszłym tygodniu również członkinie czeskiej kadry w skokach narciarskich.

Na początku grudnia rusza oficjalna kampania związana ze zbieraniem funduszy niezbędnych do rozpoczęcia produkcji gry na większą skalę. – Mamy ambicje międzynarodowe. Oczywiście najważniejszym rynkiem jest polski, gdzie skoki narciarskie są sportem narodowym. Celujemy też jednak w odbiorców w Czechach, Niemczech, krajach skandynawskich czy Słowenii. Na rynku w Słowenii obiecał nam pomóc Jaroslav Sakala, były znakomity czeski skoczek – wylicza możliwości strategiczne Klus. Jak na razie autorzy mają do dyspozycji tylko jeden egzemplarz prototypowy, wyprodukowany za granicą, którego złożenie kosztowało, bagatela, 200 tysięcy koron. Oczywiście cena rynkowa będzie dużo niższa.

Jak wszystko pójdzie zgodnie z planem, gra trafi na rynek w połowie przyszłego roku.

• Marek Klus prezentuje w naszej redakcji grę planszową o skokach narciarskich. Rzecz jasna w pozycji dojazdowej. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

ZDANIEM... Janusza Bittmara

bittmar@glos.live

Zawsze, kiedy czekam w kolejce do kasy w supermarkecie, czy tego chcę, czy nie mój wzrok zahacza o zamkniętą na cztery spusty przezroczystą piramidę zbudowaną z paczek papierosów. I za każdym razem zastanawiam się, czy wykorzystane na opakowaniach makabryczne zdjęcia chorób nowotworowych i innych przypadłości wywołanych przez nagminne palenie przekładają się na spadek sprzedaży papierosów. Bo takie były przed kilku laty pierwotne założenia narodowych centrali zdrowia na całym świecie. Oryginalne, często po mistrzowsku wykonane paczki do papierosów, z wielbłądami i innymi charakterystycznymi znakami producentów, zostały zeszpecone zdjęciami raka krtani, gałki ocznej, zniszczonych płuc i tak mógłbym wymieniać w nieskończoność, bo też nieskończone są pomysły na kolejne zdjęcia do galerii ostatniej godziny. Wątpię, czy nałogowego palacza zrażą akurat fatalne opakowania jego ulubionej marki.

Podobny chwyt zastosowali ostatnio pomysłodawcy kampanii przygotowanej przez Ministerstwo Zdrowia, a celującej w antyszczepionkowców. Drastyczne spoty z sal szpitalnych w roli głównej z umierającymi na COVID-19 pacjentami mają przekonać do tej pory nieprzekonanych, że najwyższa pora, by się zaszczepić. Efekt będzie jednak zgoła odwrotny. Tak, jak palacze przekładają swoje papieroski z pudełka ze zdjęciem zaawansowanego raka języka do swojego miłego dla oka pojemnika, bądź też kręcą własne papierosy, tak też fani teorii spiskowych dotyczących pandemii „mają gdzieś” agresywny styl komunikacji czeskiego resortu zdrowia. W sieci pojawiły się już zresztą przerobione zdjęcia z zupełnie innym, często absurdalnym przekazem. Zabawa w kotka i myszkę trwa w najlepsze. Niestety koronawirus wciąż wyprzedza nas w tym wyścigu o kilka okrążeń. ▲

CYTAT NA DZIS

Polski Instytut Ekonomiczny

w reakcji na poniedziałkowe dane Głównego Urzędu Statystycznego (inflacja w październiku wyniosła w Polsce rok do roku 6,8 proc.)

**Inflacja będzie dalej przyspieszać.
W listopadzie i grudniu wzrost cen
przekroczy 7 procent**

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

• Takie widoki można zobaczyć w drodze do szkoły, kiedy się uczęszcza do polskiej podstawówki w Cierlicku. Mgła nad Zaporą Cierlicką i wschodzące słońce wymalowały ten magiczny obrazek.

Fot. AGATA KOKOTEK

DZIŚ...

16

listopada 2021

Imieniny obchodzą:

Gertruda, Łucja, Edmund, Marek

Wschód słońca: 6.57

Zachód słońca: 15.44

Do końca roku: 45 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Tolerancji, Dzień Służby Zagranicznej RP

Przysłowie:

„Deszcz w Marka, ziemia w lecie jak skwarka”

JUTRO...

17

listopada 2021

Imieniny obchodzą:

Arabella, Salomea, Alfeusz Grzegorz, Hugo

Wschód słońca: 6.59

Zachód słońca: 15.43

Do końca roku: 44 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Czarnego Kota

Przysłowie:

„Od świętej Salomei zima jest w nadziei”

POJUTRZE...

18

listopada 2021

Imieniny obchodzą:

Agnieszka, Aniela, Cieszymyst, Gabriela

Wschód słońca: 7.00

Zachód słońca: 15.41

Do końca roku: 43 dni

(Nie)typowe święta:

Święto Młodego Wina

Przysłowie:

„Gdy w listopadzie wody się podniosą, to snadź w ziemi deszcze rosą”

POGODA

wtorek

dzień: 8 do 10 °C

noc: 5 do 2 °C

wiatr: 1-2 m/s

środa

dzień: 5 do 7 °C

noc: 5 do 2 °C

wiatr: 2-5 m/s

czwartek

dzień: 6 do 8 °C

noc: 6 do 5 °C

wiatr: 1-4 m/s

Dyżury spełni

Dziś w siedzibie PZKO przy ul. Bożka w Czeskim Cieszynie ostatni raz w tym roku zostaną uroczyście wręczone Karty Polaka. Okazuje się, że coraz mniej osób jest zainteresowanych taką oficjalną formą ich odebrania. Swoją finał mają też dyżury konsularne – zaplanowany na 23 listopada w Domu PZKO w Gródku ma być ostatnim takim dyżurem.

Łukasz Klimaniec

Dyżury konsularne organizowane w domach PZKO lub innych polskich organizacjach na Zaolziu rozpoczęły się w 2019 roku. Były związane z nowelizacją ustawy dotyczącej Karty Polaka, zgodnie z którą od 14 lipca 2019 roku mogli o nią starać się Polacy mieszkający na całym świecie, a nie tylko na terenie republik dawnego ZSRR.

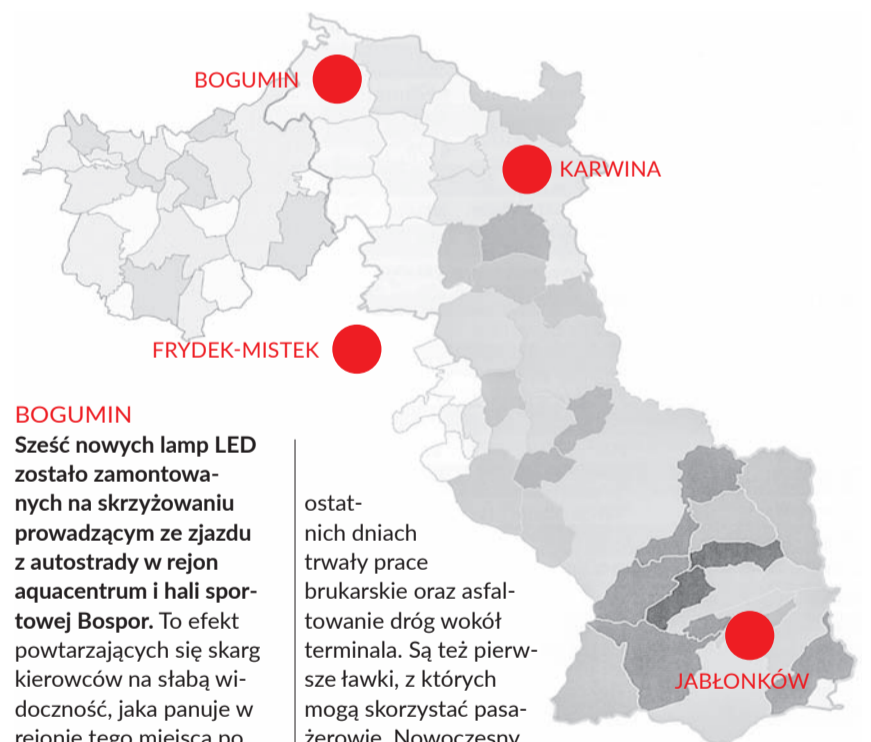
– Takie dyżury konsularne to była inicjatywa konsulatu. Chodziło o to,

aby ułatwić złożenie wniosku o Kartę Polaka i spopularyzować nowelizację tej ustawy. To było duże ułatwienie dla mieszkańców poszczególnych miejscowości na Zaolziu, a zainteresowanie było duże – wyjaśnia Izabella Wołłejko-Chwastowicz, konsul generalna RP w Ostrawie.

Przedstawiciele konsulatu przyjeżdżali do poszczególnych kół PZKO, które zwróciły się o taką wizytę. Pierwsze dyżury były pełnione w budynku Zarządu Głównego PZKO w Czeskim Cieszynie, a urzędnicy w ciągu 3-4 godzin przyjmowali nawet 70 wniosków o wydanie takiej karty. Kolejne dyżury konsularne

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

BOGUMIN

Sześć nowych lamp LED zostało zamontowanych na skrzyżowaniu prowadzącym ze zjazdu z autostrady w rejon aquacentrum i hali sportowej Bospor. To efekt powtarzających się skarg kierowców na słabą widoczność, jaka panuje w rejonie tego miejsca po zmroku. Władze Bogumina porozumiały się z Dyrekcją Dróg i Autostrad i po uzyskaniu zgody opracowały projekt, w ramach którego na skrzyżowaniu zostało zamontowanych sześć lamp – po trzy z każdej strony. Inwestycja kosztowała 600 tys. koron. (klm)

JABŁONKÓW

Nowoczesny terminal autobusowy zostanie oddany do użytku jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia, a nie w kwietniu przyszłego roku, jak pierwotnie zakładano – poinformowali przedstawiciele miasta. Na początku listopada w obiekcie zostało zamontowane i uruchomione oświetlenie, a w

ostatnich dniach trwały prace brukarskie oraz asfaltowanie dróg wokół terminala. Są też pierwsze ławki, z których mogą skorzystać pasażerowie. Nowoczesny obiekt zastąpił stary dworzec, który nie spełniał już współczesnych standardów. (klm)

KARWINA

Od listopada tego roku Urząd Stanu Cywilnego raz w tygodniu (w każdy wtorek) przekazuje akty urodzenia noworodków bezpośrednio w szpitalu położniczym w Raju. Usługa ta dotyczy wyłącznie dzieci, które urodziły się w związku małżeńskim oraz tych pociech, których imię i nazwisko rodzice uzgodnili jeszcze przed urodzeniem. – Cieszymy się, że Karwina wysłała naprzeciw naszym potrzebom, dzięki czemu możemy zaoferować mamom

tę wyczekiwaną przez nie usługę, która z pewnością zwiększy popularność naszego szpitala położniczego – powiedziała Věra Murinowa, rzeczniczka placówki. (klm)

FRYDEK-MISTEK

Wczoraj zostały wprowadzone zmiany w organizacji ruchu na odcinku budowy obwodnicy Frydka-Mistka w kierunku od Ostrawy. W miejscu przed rondem samochodu nie są kierowane na most, przez który dotąd przejeżdżały, ale na prawą część zamkniętego odcinka autostrady. Utrudnienia potrwać mają dziesięć dni. (klm)

ły swoją rolę

• Dyżury konsularne na Zaozliu były prowadzone od 2019 r. Odbywały się także w czasie pandemii, jak ten w Trzyńcu. Fot. WITOLD KOZDOŃ

jest trochę mniejsze – przyznaje konsul. Przypomina, że głównym powodem do ich zorganizowania była niedostępność godzin pracy urzędu konsularnego w Ostrawie. Tymczasem od 1 października godziny przyjmowania interesantów w konsulacie zostały zmienione (w poniedziałki konsulat jest czynny do 15.45), co spotkało się z dobrym odzewem.

– Duża część osób przyjeżdża bezpośrednio do nas i składa wnioski o Kartę Polaka lub załatwia inne sprawy paszportowo-prawne – wskazuje Izabella Wołhejko-Chwastowicz.

Zdarzało się też, że osoby, które przychodziły na dyżur konsularny i składały wnioski, nie miały później możliwości przyjazdu do Ostrawy i ich osobistego odbioru. A ponieważ nie było możliwości zorganizowania wręczenia Kart Polaka w kolejnych miesiącach, sporo kart było nieodbiernych.

Dzisiaj w siedzibie PZKO przy ul. Bożka w Czeskim Cieszynie zaplanowano ostatnie w tym roku uroczyste wręczenie Kart Polaka. Wydarzenie rozpocznie się o 17.00. Wręczenie kart odbędzie się w ramach 103. rocznicy odzyskania niepodległości i zostanie połączone z występem Kameralnego Zespołu Śpiewaczego TA Grupa działającego przy MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Osiedlu. ▲

miały miejsce m.in. w Jabłonkowie, Karwinie-Fryszacie oraz w polskiej podstawówce w Gnojniku.

W najbliższy wtorek 23 listopada taki dyżur odbędzie się w Domu PZKO w Gródku. Konsul Izabella Wołhejko-Chwastowicz od godziny 14.30 będzie przyjmowała wnioski o przyznanie Karty Polaka (chętni mogą zgłaszać się jeszcze do niedzieli 21 listopada dzwoniąc pod nr tel. 606 715 636 – red.). Jak się okazuje, będzie to ostatni taki dyżur konsularny.

– Początkowo zainteresowanie tymi dyżurami było duże, teraz

Nowe restrykcje

Od wczoraj w RC obowiązują nowe rozporządzenie rządowe dotyczące COVID-19. Pierwsza zmiana, która została wprowadzona, dotyczy studentów, którzy odtąd muszą na uczelni zasłaniać usta i nos nie tylko na korytarzach i w innych wspólnych pomieszczeniach, ale także w czasie zajęć. Maski obowiązkowe są w salach wykładowych w sytuacji, kiedy liczba słuchaczy osiągnie 50 lub więcej osób.

Restrykcje wprowadzono również w szpitalach. Od poniedziałku mu-

szą regularnie poddawać się testom na obecność koronawirusa wszyscy niezaszczepieni pracownicy oddziałów łóżkowych. Pierwszy test musi zostać wykonany najpóźniej do 22 bm. Kolejne będą powtarzane co tydzień.

Nowe zasady ułatwią ponadto dostęp do szczepionki cudzoziemcom z długotrwałym pobytem na terenie RC. Począwszy od wczoraj, czeskie Ministerstwo Zdrowia będzie opłacało ich wakcynację.

(sch)

Zawsze może wybuchnąć

W ciągu kilku ostatnich dni na terenie powiatu karwińskiego pirotechnicy wyjeżdżali do dwóch przypadków odnalezienia po latach amunicji. – Obchodzenie się z niewybuchami może być bardzo niebezpieczne. Nawet pokryta rdzą stara amunicja może być aktywna. Dlatego polecamy, żeby jej nie dotykać i od razu o znalezisku poinformować policję – apeluje komisarz Złatusze Viačkowa.

Nie każdy jednak do tych poleceń się stosuje. Tak było w przypadku mężczyzny w średnim wieku, który podczas porządkowania domu w Orłowej natknął się na pudło z kilkoma sztukami amunicji. Beztrąsko zapakował go do samochodu i przywiózł do Hawierzowa na posterunek.

Drugi mężczyzna, który znalazł niewybuch w terenie, w niezamieszkaną część Hawierzowa, wykazał się o wiele większą ostrożnością. Naj-

• Znalazca z Orłowej przywiózł amunicję w tekturowym pudle. Fot. Wojewódzka Dyrekcja Policji RC w Ostrawie

pierw zadzwonił pod nr 158, a potem zgodnie z instrukcją dyżurnego w odpowiedniej odległości od znaleziska poczekał na przyjazd radiowozu. Pirotechnik po przeprowadzonych oględzinach stwierdził, że wystającemu z ziemi niemieckiemu ładunkowi przeciwrakietowemu brakuje jego aktywnej części, nie mogło więc dojść do eksplozji. (sch)

W SKRÓCIE...

Działalność dostrzeżona

• Józef Szymeczek odebrał statuettę Cieszyńskiej Nike z rąk Pawła Huta. Fot. Istebna.eu

Józef Szymeczek, wiceprezes Kongresu Polaków w Republice Czeskiej, został uhonorowany statuettą Cieszyńskiej Nike za kultywowanie polskich tradycji niepodległościowych. Znany działacz i historyk z Zaozlia odebrał wyróżnienie w Istebnej podczas obchodów Święta Niepodległości. Statuetki Cieszyńskiej Nike wręczył w Istebnej Paweł Hut, dyrektor Departamentu Edukacji, Kultury i Dziedzictwa Ministerstwa Obrony Narodowej, który w czwartek 11 listopada wziął udział w uroczystych obchodach Święta Niepodległości na Śląsku Cieszyńskim. Podkreślając lokalny patriotyzm uhonorował Józefa Szymeczka za zaangażowanie w kultywowanie polskich tradycji niepodległościowych. Statuetki otrzymali również gen. Tomasz Połuch, komendant Głównej Żandarmerii Wojskowej oraz wójt Istebnej Łucja Michałek.

– Tak naprawdę to wyróżnienie nie tylko dla mnie, ale całego Kongresu Polaków – sprecyzował Szymeczek. – Miło jeśli ktoś – czy to Istebna, czy dr Paweł Hut z Ministerstwa Obrony Narodowej – dostrzeże działalność Polaków na Zaozliu. To zawsze nas cieszy. A jeśli prócz tego jeszcze doceni tę działalność, to cieszy podwójnie – przyznaje Józef Szymeczek. (klm)

Piękny Tarnów

Nie kultowe Kazimierz Dolny i Sandomierz czy Gniezno albo bliski nam Cieszyn trafiły do zestawienia opracowanego przez dziennikarzy amerykańskiej telewizji CNN. Pod koniec ubiegłego tygodnia stacja ogłosiła listę 15 najpiękniejszych mniejszych miast Europy. Znalazł się na niej małopolski Tarnów. Dziennikarka CNN, Julia Buckley, podkreśliła, że krótki spacer po starówce wystarczy, aby przekonać się, iż Tarnów może pochwalić się zabytkami przypominającymi Kraków sprzed nadejścia ery masowej turystyki. Jego niewątpliwym atutem jest małomiasteczkowy charakter.

Przed laty Tarnów był stolicą województwa, dziś należy do Małopolski. Liczy nieco ponad 100 tysięcy mieszkańców. Co można zwiedzić w tym miasteczku położonym przy ujściu Białej do Dunajca? – To urokliwe miasto zaprasza na intrygujące lekcje historii i architektury (bez nudy), na spotkanie z doskonałością renesansu, z bogactwem i fantazją magnackich rodów, z galicyjską wielokulturowością – poleca fanpage Tarnow Travel na Facebooku. Oprócz Tarnowa na liście znalazły się także m.in. Mostar w Bośni, Nafplio w Grecji czy chorwacka Korčula. (wot)

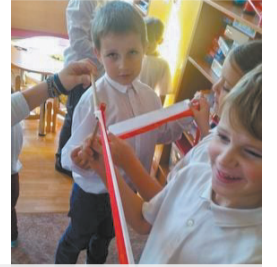
Matuszyński z główną nagrodą

„Żeby nie było śladów”, najnowszy film Jana P. Matuszyńskiego, opowiadający historię pobitego na śmierć ucznia Grzegorza Przemyka, otrzymał główną nagrodę na festiwalu kinematografii środkowoeuropejskiej 3Kino, który odbył się w Pradze. Z kolei nagrodę za najlepszy debiut otrzymał Jan Holoubek za obraz „25 lat niewinności”, opowiadający o niesłusznie skazanym za gwałt i zabójstwo Tomaszu Komendzie. – Debiut to jeden z najważniejszych filmów w życiu filmowca i warto, żeby był takim obrazem od serca. I to nam się udało – powiedział Radiowej Agencji Informacyjnej młody reżyser. Praski festiwal S3 odbył się po raz ósmy. Rywalizowało ponad 20 filmów z krajów Grupy Wyszehradzkiej. Widzowie zobaczyli 10 polskich obrazów. (wot)

Jeszcze o niepodległości

W piątkowym „Głosie” sporo miejsca poświęciliśmy obchodom Święta Niepodległości.

Dzisiaj wracamy do tematu, bo w piątek odbyło się kolejne wydarzenie z tej okazji. Ponadto na swoim fanpage'u na Facebooku Macierz Szkolna w Republice Czeskiej opublikowała zdjęcia z tego, jak odzyskanie niepodległości świętowano w Milikowie. O obchodach w Brnie na str. 5.

• Tak świętowano dzień niepodległości w Milikowie. Zdjęcia: „Zwrot”/ARC

Złożeniem kwiatów, minutą ciszy oraz symbolicznym odśpiewaniem „Roty” przy pomniku Koalicji Antyfaszystowskiej w Czeskim Cieszynie członkowie Rodziny Katyńskiej w Republice Czeskiej upamiętnili 103. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Prezes RK Jan Ryńko przypomniał, że Narodowe Święto Niepodległości to dzień

szczególnie ważny dla nas wszystkich i właśnie „Rota” jest pieśnią odpowiednią na tę okazję. Podczas obchodów uczestnicy wspominali swoich krewnych, którzy tragicznie zginęli w Katyniu. Niestety z powodu pogarszającej się sytuacji pandemicznej tradycyjna kontynuacja obchodów połączona z obiadem nie mogła się odbyć. „Zwrot”

Teatrzyk „Bez Kurtyny”
Dziecięcy Zespół
Rytmiki i Tańca
Grzegorz Gąsior

Jan Michalik
Andrzej Kroczyk
Zespół Folklorystyczny
Bystrzyca

Roman Zemene
Marek Konieczny
Wanda Miech

oraz gość specjalny:
Duet Vrámol

Teatr Cieszyński
w Czeskim Cieszynie
20. 11. 2021
17:00

Bilety do nabycia w siedzibie Kongresu Polaków, Cz. Cieszyn
Zamówienia: 558 711 453, kancelaria@polonica.cz

Przy wsparciu:
Ministerstwa Kultury RC, Województwa Morawskośląskiego,
Miasta Czeski Cieszyn oraz sponsorzy prywatni.

Głos Partner medialny

MINISTERSTWO KULTURY

Moravskosleský kraj

ČESKYTESIN

Jeszcze » Kresy « nie zginęły

Danuta Wawiłow, Wanda Chotomska, Ignacy Krasicki i Julian Tuwim – to tylko kilka nazwisk autorów, których utwory zabrzmiały w piątek w czeskokocieszyńskiej „Strzelnicy”. Po rocznej przerwie odbyły się XXVI zaolziańskie eliminacje konkursu recytatorskiego „Kresy 2021”. Nagrodę główną zdobyła Joanna Grudzińska, trzecioklasistka Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, nagrodę publiczności – drugoklasista dolnolutyńskiej podstawówki Jan Iwanuszek.

Beata Schönwald

Tym razem, aby wystąpić przed publicznością, trzeba było nie tylko opanować tekst i z wyczuciem go zinterpretować, ale także przedstawić zaświadczenie o szczepieniu przeciw COVID-19, przebytej chorobie lub wykonaniu test. – Chociaż kilka osób nie dojechało ze względów zdrowotnych, w tym roku mieliśmy nieco więcej zgłoszeń niż zwykle. To dobrze rokuje – przyznał Władysław Kubień, główny organizator przesłuchań. – Cieszę się, że pomimo sytuacji, jaka jest, znaleźliście ochotę, czas i siłę, żeby się zająć słowem, żeby go przeczytać, zrozumieć i żeby się przygotować. Jeżeli tak dalej pójdzie, to „Kresy” nie zginą i zawsze znajdzie się grupka osób, które pomogą nam ten konkurs urzeczywistnić. Tak było w poprzednich 25 latach, tak jest również w tym roku – przekonywał polonista czeskokocieszyńskiego Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. Placówka ta wspólnie z Podlaskim Oddziałem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Białymstoku i Polskim Towarzystwem Artystycznym „Ars Musica” jest tradycyjnym organizatorem eliminacji. Nie więc dziwnego, że właśnie dyrektor szkoły Maria Jarnot oficjalnie otworzyła konkursowe zmagania. – Niech żyje dzisiaj poeta! Życzę wszystkim uczestnikom samych sukcesów. Obyscie wygrali – powiedziała. Jej słowa w wielu przypadkach się spełniły. Jury nie szczędziło bowiem nagród.

• Joanna Grudzińska z nagrodą.

Tegoroczną nowością była kategoria dla dzieci do lat 7. Wystartowało w niej czworo recytatorów. – Uważam, że to dobry pomysł, bo z recytacją trzeba zacząć od najmłodszych lat. A faktycznie klasa pierwsza w ub. latach nie miała swojej kategorii – stwierdziła nauczycielka klasy 1. polskiej szkoły podstawowej w Gnojniku Zdenka Wałach. Do Czeskiego Cieszyna przyjechała z trójką swoich uczniów.

Tradycyjnie najbardziej obsadzone były kategorie II i III, skupiające młodszych i starszych uczniów szkół podstawowych. Najbardziej liczebne ekipy wystawiły tradycyjnie placówki z Wędryni, Czeskiego Cieszyna i Gnojnika. Z kolei w najstarszej IV kategorii o główną nagrodę walczyli w tym roku nie tylko uczniowie Polskiego Gimnazjum, ale także czeskokocieszyńskiej Akademii Handlowej.

Jurorzy po wysłuchaniu wszystkich interpretacji podzielili się z uczestnikami swoimi uwagami. Mariusz Orzełek, aktor z Białegostoku i szef jury, pozytywnie ocenił wybór repertuaru, zwrócił też jednak uwagę na potrzebę dobrego opanowania tekstu oraz jego zrozumienie. Z kolei kilka rad natury technicznej, takich jak fryzura niezastaniająca twarzy czy wygodne buty, udzieliła recytatorom aktorka pochodząca z Olbrachc Izabela Kapias. Z jej ust zabrzmiały też słowa pochwały względem tych wykonawców, którzy sięgnęli po zaolziańskich autorów, takich jak Renata Putzlacher czy Henryk Jasiczek.

Wiersze tego ostatniego, „Dziewczyna z Żywocin” i „Nasz Śląsk” wybrała laureatka głównej nagrody w najstarszej kategorii Joanna Grudzińska. – Książkę z poezją Jasiczka

• Na „Kresach” SZKAPA wystawiła premierowo „Mitologię grecką”. Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

Nagrodzeni

Jury w składzie Mariusz Orzełek, prof. Alojzy Suchanek, Izabela Kapias i Lidia Kosiec przyznało następujące nagrody: kategoria I: 1. Anna Folwarczna, Zuzana Havlíčková, Tymoteusz Jochymek (wszyscy PSP Gnojnik) i Jan Iwanuszek (PSP Lutyńia Dolna); kategoria II: 1. nie przyznano, 2. Mia Sznappa (PSP Gnojnik) i Anna Jiravská (PSP Sucha Górna) 3. Tadeusz Trzaskalik (PSP Karwina), wyróżnienie Maria Mrózek (PSP Wędrynia) i Beata Chodura (PSP Gnojnik); kategoria III: 1. Zoi Michopulu (PSP Czeski Cieszyn), 2. Aneta Nowok (PSP Gnojnik), 3. nie przyznano, wyróżnienia: Zofia Strumpf (PSP Karwina) i Jakub Polásek (PSP Czeski Cieszyn); kategoria IV: 1. Joanna Grudzińska 2. Julia Pieter i Adéla Gajdicowa (wszystkie Polskie Gimnazjum) 3. Veronika Galandžárová, wyróżnienie Adrian Siuda (oboje Akademia Handlowa).

przyniosła mi moja mama, kiedy, będąc jeszcze w szkole podstawowej, przygotowywałam się do „Kresów”. Teraz ponownie sięgnęłam po nią i wróciłam do mojego ulubionego wiersza z tamtego okresu – przyznała.

Piątkowe wydarzenie w „Strzelnicy” było spotkaniem ze sztuką

w szerokim tego słowa znaczenia. Poza poezją swoje miejsce znalazły w nim również muzyka i pantomima. Zadbali o to uczniowie Polskiego Gimnazjum. Agata Śmiłowska zagrała na saksofonie, a z kolei teatryk szkolny SZKAPA zaprezentował trzy etiudy „Mitologii greckiej”. ▲

Na św. Marcina gęś i... hymn narodowy

Biało-czerwony wystrój sali, na stole butelki wina, a w kuchni unoszący się zapach gęsiny. W sobotę w Domu PZKO w Karwinie-Raju obchodzono dwie okazje w jednym. Obie przypadające na 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości Polski oraz świętego Marcina.

– Degustacja wina od naszego sprawdzonego dostawcy z Moraw Południowych organizowaliśmy już kilkakrotnie, nigdy jednak nie były związane ze św. Marcinem. Tym razem postanowiliśmy nie skupiać się tylko na winie, ale pojąć tę imprezę w szerszym kontekście. Stąd również gęsiną, rogalami świętomarcińskimi, a na początku wspólna celebrowanie Święta Niepodległości z panią konsul – powiedziała „Głosowi” prezes MK PZKO w Karwinie-Raju Ksenia Stuchlik.

Symbolicznym powrotem do wydarzeń z 11 listopada 1918 roku było wspólne odśpiewanie „Mazurka Dąbrowskiego”. Zabrzmiał też patriotyczny wiersz Wandy Chotomskiej „Twój dom”. – Jest

mi niezmiernie miło, że po raz pierwszy będąc w waszej siedzibie, mogę z państwem świętować 103. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, a także dzień św. Marcina – przyznała konsul Edyta Wodzyńska Andreewa. Do Raju nie przyjechała z pustymi rękami. Bolesławowi Hanzelowi, przewodniczącemu Klubu Seniora przekazała list gratulacyjny konsul generalnej RP w Ostrawie Izabelli Wołłejko-Chwastowicz z okazji 40-lecia jego działalności, a z kolei Kseni Stuchlik oficjalne pismo potwierdzające przyjęcie patronatu przez konsulat nad szykowanym na koniec maja spotkaniem absolwentów nieistniejącej już polskiej szkoły podstawowej w Karwinie-Raju. W przyszłym roku minie bowiem 150 lat od jej powstania.

Sobotnia impreza w Domu PZKO w Karwinie-Raju nieprzypadkowo została zatytułowana „Na świętego Marcina gęś i butelka wina”. Tradycje związane z tym świętym towarzyszyły obecnym przez cały wieczór. Pierwszym ich przejawem

• Tradycje świętomarcińskie przypomniano sobie w biało-czerwonych klimatach polskiego święta narodowego. Fot. BEATA SCHÖNWALD

były świętomarcińskie rogaliki z białym makiem własnoręcznie upieczone przez panie z Klubu Kobiet, które wstały w sobotę skoro świt, żeby świeżutkie podać je na stoły. Gęsiną zajął się z kolei profesjonalny kucharz. Jak przyrządzić takie danie nie do końca chciał zdradzić. – Dodaję sól, pieprz, miód, no i takie tam moje przyprawy – odpowiedział tajemniczo na nasze dociekania.

Halina i Roman Burowie wyznają zasadę, że na św. Marcina należy skosztować gęsiny. – Sama nie robię tego specjału, na gęś zawsze wychodzimy na miasto. W tym roku nie poszliśmy nigdzie, bo wiedzieliśmy, że zjemy ją tutaj – przyznała pani Halina.

Zanim zaczął unosić się w sali zapach pieczonej gęsiny, na stołach zakrólowało wino. W czasie

Remont zakończony

O standardzie lokalu świadczy jakość toalet. Tą dewizą kierowali się również PZKO-wcy z Karwiny-Raju, wnioskując o dofinansowanie ich modernizacji w polskim Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Ich prośba została usłyszana i koło PZKO w Karwinie-Raju przeprowadziło remont toalet, korzystając ze środków uzyskanych w konkursie „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą 2021 – infrastruktura polonijna” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”. W sobotę zostały one oficjalnie oddane do użytku. Symboliczną wstęgę przecięły konsul Edyta Wodzyńska Andreewa i prezes Ksenia Stuchlik.

degustacji jego kolejnych odmian Tadeusz Podstawka opowiadał o winnych zwyczajach związanych z 11 listopada. Wyjaśniał np., które odmiany zaliczane są do tzw. świętomarcińskich, skąd się wzięła ich tradycja i od czego zależy słodki smak tego trunku. – Najlepsze wino to wypite wino – zachęcał do degustacji.

(sch)

Losy robotnika przymusowego z Mostów

Gmina Mosty koło Jabłonkowa wydała w ub. roku z okazji 75-lecia zakończenia wojny czesko-polską publikację „Čest jejich památce – Cześć ich pamięci”. Jej autor, Ladislav Gavlas, przybliżyła w niej losy mieszkańców Mostów, którzy byli prześladowani, więzieni czy też zamordowani przez Niemców i Sowieców podczas drugiej wojny światowej. Już po ukazaniu się publikacji zwrócił się do autora Zygmunt Pieter. Poniżej tekst o Franciszku Pieterze, który przetłumaczyliśmy z czeskiego.

* Ladislav Gavlas

Franciszek Pieter urodził się w Mostach koło Jabłonkowa 20 lipca 1923 w wielodzietnej rodzinie Pieterów. Podczas drugiej wojny światowej, w wieku 19 lat, został wywieziony na prace przymusowe na Dolny Śląsk, który był wówczas niemiecki. W październiku 1941 roku trafił do miejscowości Lueben (dzisiejszy Lubin) i został skierowany przez Arbeitsamt, czyli niemiecki Urząd Pracy, do gospodarstwa rolnego w Księgienicach pod Lubinem. Pracował jako robotnik rolny do 21 stycznia 1942 roku, następnie był zatrudniony – ponownie w rolnictwie – w Osieku. W połowie grudnia 1942 roku wysłano go do Parchau na Dolnym Śląsku (dzisiaj Parchów), gdzie pracował u niemieckiego „bauera”. Kiedy Niemiec uciekł przed zbliżającą się Armią Czerwoną, podjął pracę w folwarku rodziny hrabiego Otto von Recke. Właścicielką majątku była wówczas jego córka, żona szwedzkiego dyplomaty Valkampfa. Była kobietą uczciwą i łaskawą, która zapewniała swoim robotnikom w miarę dobre warunki bytowe. Kiedy po Franciszka przyjechało niemieckie komando, aby zabrać go do wojska, wykorzystwała swoje wpływy i uratowała go przed służbą w Wehrmachcie.

Ósmego lutego 1945 roku wkroczył do Parchau oddział wojsk radzieckich. Właścicielka majątku została zmuszona do wskazania miejsca, gdzie ukryła klejnoty, papiery wartościowe i waluty. Co ją wówczas spotkało, pozostanie tajemnicą, ponieważ po siedmiu dniach zmar-

• Grób Franciszka i Janiny Pieterów w Parchowie. Fot. ZYGMUNT PIETER

ła. Jej mąż Valkampf, dziedzic posiadłości, w kilka miesięcy później wyjechał i piękny pałac, park i gospodarstwo rolne, pozostawił swojemu losowi. Przed wejściem wojsk sowieckich do Parchau większość mieszkańców porzuciła swoje domy oraz pola i uciekła na zachód wraz z cofającymi się oddziałami Wehrmachtu. Została garstka mieszkańców, szczególnie ludzie starsi czy też wdowy z dziećmi. W folwarku rodziny von Recke zostali tylko dawni robotnicy – Polacy, którzy przyjechali kiedyś do Niemiec „za chlebem” oraz robotnicy przymusowi, a wśród nich Franciszek Pieter.

Po zakończeniu działań wojennych Franciszek próbował wrócić do Mostów. Niestety nie posiadał odpowiednich dokumentów. Przedostał się w okolice Raciborza, gdzie natknął się na żołnierzy sowieckich i czechosłowackich. Rosjanie zatrzymali go i nie pozwolili mu iść dalej. Kolbami karabinów wskazali mężczyźnie kierunek powrotny i ostrzegli go, że jeżeli powtórnie zostanie zatrzymany, uznają go za szpiega i zastrzelą. W tej sytuacji Franciszek Pieter wrócił do majątku von Recke i dalej tam pracował.

Razem z nim pracowała Eugenia Liczyńska, urodzona 22 lutego 1922 roku w Glinicy w pobliżu Zbaraża

(dziś Ukraina). Do Parchau trafiła jako robotnica przymusowa w 1942 roku. Jej ojciec i brat zostali aresztowani i wywiezieni do obozu koncentracyjnego Auschwitz, gdzie ich zamordowano. Trafili tam na skutek donosu. Ukraińscy sąsiedzi poinformowali niemieckie władze, że utrzymują kontakty z partyzantami.

Franciszek i Eugenia postanowili zamieszkać razem. Zajęli wolny dom po bezdziejnej niemieckiej parze. Przydzielono im sześć hektarów ziemi. W folwarku były maszyny rolnicze, ale brakowa-

ło bydła. Stopniowo je kupowali, natomiast UNRRA dostarczyła im konie. 17 grudnia młodej parze urodził się pierwszy syn – Zygmunt. W marcu 1948 roku Eugenia urodziła córkę, lecz sama zmarła na skutek powikłań poporodowych. Dziewczynka otrzymała imię po matce. Franciszek został sam z dwójką małych dzieci. Na szczęście mógł liczyć na pomoc sąsiadki Janiny Gebauer (z domu Krzyżanowskiej). Aby zapewnić dzieciom opiekę, Franciszek ożenił się z Janiną Wencel, wdową z dzieckiem. Razem wychowali jeszcze pięciu synów.

Cała rodzina pracowała w gospodarstwie. Franciszek doksztalał się w zakresie rolnictwa. Udzielał się w Gromadzkiej Radzie Narodowej w Parchowie. Praca na roli oraz aktywność społeczna, związana z przesiedleńcami ze wschodu, kosztowała go wiele sił. Prócz tego musiał się opiekować powiększającą się rodziną. Myśl o powrocie do Mostów się rozmyła.

W 1965 roku odwiedziła go siostra Franciszka Marszałkowa wraz z synami Rudolfem i Edwardem. Po kolejnych dziesięciu latach Franciszek pojechał z wizytą do Mostów. Jego ciężkie, pełne trudów życie zakończył zawał. Franciszek Pieter zmarł 10 grudnia 1989 roku w szpitalu w Lubinie. Pogrzebany jest, wraz z obiema żonami, na cmentarzu w Parchowie.

W imieniu Zygmunta Pietera, syna pochodzącego z Mostów Franciszka Pietera, dziękuję Czytelnikom za zapoznanie się z losami jego ojca. Życzył tego sobie i bardzo mu na tym zależało. ▲

* Tekst z czeskiego przetłumaczyła Danuta Chlup.

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Niepodległościowo pod Szpilberkiem

Czwartkowe (11 listopada) spotkanie w Klubie Polonus w Brnie miało wyjątkową oprawę. Dzięki inicjatywie Adama Ligockiego do obchodów Święta Niepodległości dołączyła grupa członków SAJ-u.

O godz. 17.30 uczestnicy spotkali się na wzgórzu zamku Szpilberk pod odnowioną polską tablicą pamiątkową, gdzie zostały złożone wiązanki kwiatów i zapalono znicze. Pięknym akcentem było odśpiewanie „Roty”. Brylowały również młode głosy SAJ-owiczów, często wytrenowanych w zolziańskich zespołach ludowych. Nie mogło zabraknąć wspólnego

zdjęcia, a potem uczestnicy spacerkiem udali się do salki klubowej, podziwiając przy okazji piękny widok roztaczający się ze Szpilberku na wieczorne Brno. W salce panie przygotowały tradycyjnie poczęstunek, a panowie naszykowali odpowiedni sprzęt, żeby zaraz przystąpić do następnego punktu programu. W pierwszej kolejności odśpiewano „Mazurek Dąbrowskiego”, przy akompaniamencie Golec uOrkiestry, dołączając w ten sposób do inicjatywy Biura „Niepodległa”.

Następnie zaś, przy kawie i przekąskach, uczestnicy z przyjemnością obejrzyli film „Przedwiośnie” w reżyserii Filipa Bajona z Mateuszem

Damięckim w roli Cezarego Baryki. Można by powiedzieć, że zarówno powieść Żeromskiego, jak i film były wszystkim ogólnie znane, jednak na końcu seansu wszyscy z nutą zdziwienia stwierdzili, ile zaskakująco podobnych sytuacji i myśli zawartych w tym dziele jest aktualnych dzisiaj, w latach 20. XXI wieku...

**Danuta Koné-Król,
Polonus – Klub
Polski w Brnie**

NASZE RODY /90/

Michael Morys-Twarowski

Bagińscy

Ród Bagińskich od co najmniej dwóch stuleci związany jest ze Śląskiem Cieszyńskim.

Wmetryka cch jabłonkowskich z lat 1671-1702 brakuje nazwiska Bagiński. Za to w 1722 roku w urbarzu (spisie powinności) na liście właścicieli gruntów w Gródku (należał wówczas do parafii w Jabłonkowie) pojawia się Jan Bagiński. Być może był przodkiem Bagińskich, którzy w kolejnych latach mieszkali na terenie parafii jabłonkowskiej, ale to tylko hipoteza, wymagająca weryfikacji w oparciu o zachowane księgi metrykalne i gruntowe.

Bagińscy z Jabłonkowa

Co najmniej kilku Bagińskich z Jabłonkowa zasługuje na dłuższe biografie. Paweł Bagiński, tkacz, udzielał się charytatywnie. W 1871 roku składał się na rannych Francuzów (trwała wtedy wojna prusko-francuska), a w 1872 roku na dotkniętych powodzią w Czechach.

Na początku XX wieku ważną postacią w życiu Jabłonkowa był Ignacy Bagiński (1858-1925), z zawodu stolarz. Był radnym, współzałożycielem miejscowej Spółki Spożywczej i polskim działaczem narodowym. Pełnił też funkcję delegata Związku Śląskich Katolików. Franciszek (ur. 1888), syn Ignacego, był nauczycielem, a większość zawodowego życia spędził w Końcach Wielkich (tych, jak dawniej mówiono, koło Frysztatu). Składał się na Macierz Szkolną Księstwa Cieszyńskiego, udzielał się społecznie, pisywał do „Gwiazdki Cieszyńskiej”.

Podobnie na sprawy narodowościowe zapatrywał się Ignacy (ur. 1898), syn Ignacego (starszego) i brat Franciszka. Ukończył polskie gimnazjum w Cieszynie; maturę z wyróżnieniem zdał w 1917 roku. Służył w armii austriackiej, a od 1918 roku w Wojsku Polskim. Później w okresie plebiscytowym był dowódcą Tajnej Organizacji Wojskowej okręgu jabłonkowskiego. W szeregach 54. Pułku Piechoty

Strzelców Kresowych brał udział w Bitwie Warszawskiej, w czasie której Polakom udało się zatrzymać bolszewicką nawałę. W okresie międzywojennym pracował w banku w Katowicach.

Nauczyciele ze Stonawy

Pod koniec XIX wieku nauczycielem w Stonawie był Jan Bagiński (zm. 1887), żonaty z Marią Sikorą. Należał do Związku Śląskich Katolików, a pracę nauczycielską łączył z funkcją organisty. Jego córki wyszły za mąż za nauczycieli – było to zjawisko dość częste u schyłku czasów austriackich. Agnieszka (ur. 1876) poślubiła Franciszka Francusa, a Teresa (1879-1927) wyszła za mąż za Hugona Sznapek. Ze szkolnictwem związał się też syn Jana Bagińskiego, Wojciech (ur. 1884). Kształcił się w polskim gimnazjum w Cieszynie, gdzie zdał maturę w 1903 roku. Najpierw uczył się w Seminarium Duchownym w Widnawie, ale później zmienił zdanie co do planów na przyszłość. Podjął studia filozoficzne w Krakowie, by ostatecznie zostać nauczycielem w rodzinnej Stonawie.

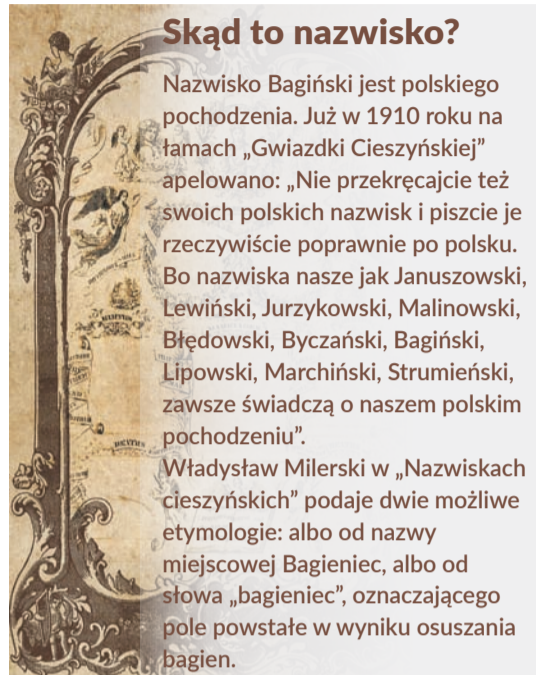
Cieśle z Cieszyna

W źródłach z XVIII wieku można spotkać się też z mieszczańską rodziną Bagińskich z Cieszyna. W indeksie do najstarszej (niezachowanej) księgi przyjęć do prawa miejskiego Cieszyna pojawiają się dwaj przedstawiciele rodu, obaj z zawodu cieśle.

Pierwszy, Jerzy Bagiński, pochodził z Szobiszowic. 1 maja 1713 roku ożenił się z Marią Dudą z Cieszyna, a 22 grudnia 1714 roku przyjął prawa miejskie. Drugi, Augustyn Bagiński, prawa miejskie przyjął w 1739 roku, zmarł w 1796 roku.

Bagiński z Odessy

Niniejszy tekst to przede wszystkim punkt wyjścia dla genealogów zainteresowanych tym rodem, związanym ze Śląskiem Cieszyńskim od co najmniej dwóch stuleci. Być może komuś w przyszłości uda się powiązać gródeckich, jabłonkowskich, stonawskich i cieszyńskich Bagińskich w jedno drzewo

Skąd to nazwisko?

Nazwisko Bagiński jest polskiego pochodzenia. Już w 1910 roku na łamach „Gwiazdki Cieszyńskiej” apelowano: „Nie przekraczajcie też swoich polskich nazwisk i piszcie je rzeczywiście poprawnie po polsku. Bo nazwiska nasze jak Januszowski, Lewiński, Jurzykowski, Malinowski, Błędowski, Byczański, Bagiński, Lipowski, Marchiński, Strumieński, zawsze świadczą o naszym polskim pochodzeniu”.

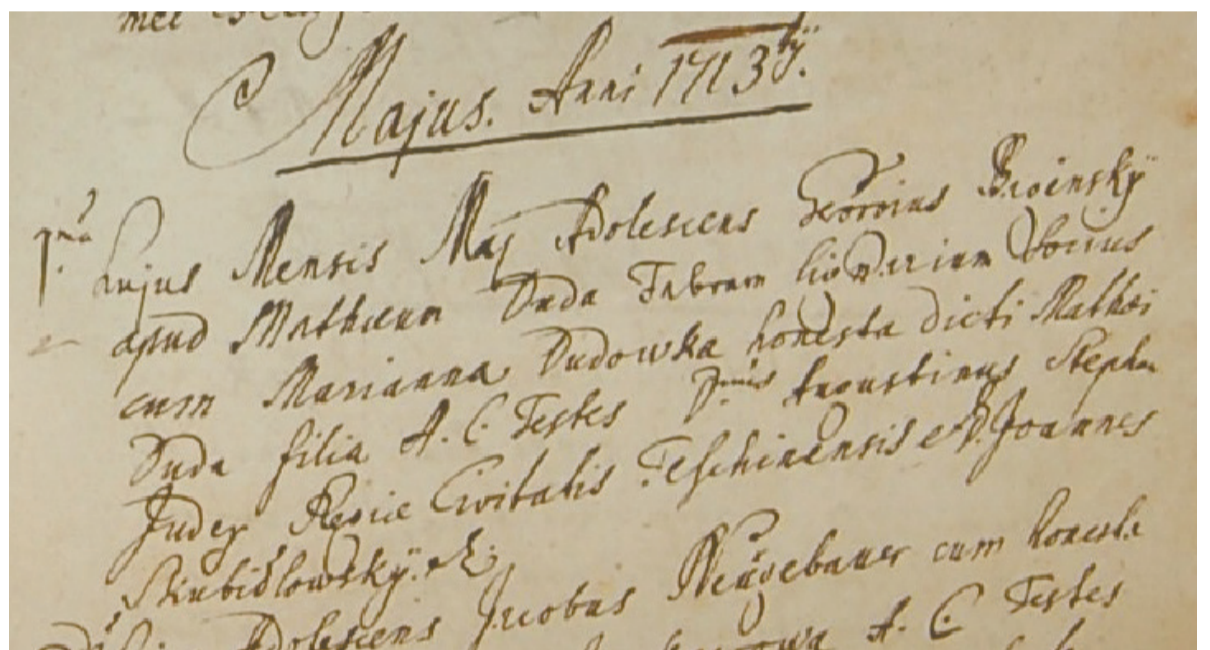
Władysław Milerski w „Nazwiskach cieszyńskich” podaje dwie możliwe etymologie: albo od nazwy miejscowej Bagieniec, albo od słowa „bagieniec”, oznaczającego pole powstałe w wyniku osuszania bagien.

Skąd ten ród?

Jeżeli nazwisko utworzono od (jabłonkowskiego) Bagieńca, to jest to ród miejscowy „od zawsze” (tj. od utworzenia nazwiska).

Gdzie doczytać?

- Witold Iwanek, „Słownik artystów na Śląsku Cieszyńskim”, Bytom 1967 (Bagińscy z Cieszyna)
- Edward Długajczyk, „Polska konspiracja wojskowa na Śląsku Cieszyńskim w latach 1919-1920”, Katowice 2005 (biogram Ignacego Bagińskiego, ur. 1898).

• Metryka ślubu Jerzego Bagińskiego i Marii Dudy, którzy pobrali się w 1713 roku. Źródło: parafia rzymskokatolicka pw. św. Marii Magdaleny w Cieszynie.

Z Jabłonkowa. (Zgon.) Po długiej i ciężkiej chorobie zmarł we wtorek, 15. b. m. ś. p. Ignacy Bagiński, radny miasta w 67. roku życia. — N. o. w p.!

• Informacja o zgonie Ignacego Bagińskiego. Źródło: „Gwiazdka Cieszyńska”, 1925 nr 99.

genealogiczne. Warto wspomnieć, że w publikacjach na temat naszego regionu pojawia się jeszcze niespokrewniony z nimi Ignacy

Bagiński (zm. 1887), Polak z dalekiej Odessy, filantrop. Interesował się losem rodaków z Księstwa Cieszyńskiego, wspierając finansowo

miejscowe organizacje, dodatkowo w testamencie zapisał Czytelnię Ludową w Cieszynie księgozbiór liczący 7000 woluminów. ▲

» Enigma. Zagadka rozwiązana «

Złamanie Enigmy to wielkie osiągnięcie naszych rodaków. Składamy im dziś hołd – powiedział minister kultury i dziedzictwa narodowego, wicepremier Piotr Gliński, podczas wtorkowego otwarcia wystawy w Muzeum Historii Polski o zasługach polskich kryptologów.

Podczas wernisażu na dziedzińcu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego dyrektor Muzeum Historii Polski Robert Kostro powiedział, że najnowsza wystawa prezentuje

ekspонат, który do tej pory nie znajdował się w zbiorach żadnego muzeum w Polsce. – Prezentowana maszyna nie jest niemiecką Enigmą, ale polską maszyną do łamania jej kodów, która przez kilkadziesiąt lat znajdowała się w zbiorach Instytutu Piłsudskiego w Londynie – podkreślił Kostro. Dodał, że jest to jeden z najważniejszych zakupów Muzeum Historii Polski, który ilustruje zasługi polskich inżynierów dla osłabienia potęgi niemieckiej i zdobycia przewagi nad III Rzeszą, a tym samym

skrócenia II wojny światowej. Jego zdaniem celem wystawy jest nie tylko pokazywanie tej historii, ale również „promowanie właściwych postaw i wzorców, ponieważ wciąż potrzebujemy takiego wysiłku dla dobra Polski”.

– Dziś możemy zaprezentować unikalny ekspонат, który jest symbolem wielkiego wysiłku i wielkiego osiągnięcia Polski. Polscy obywatele – naukowcy, urzędnicy, żołnierze – doprowadzili do tego, że Polska potrafiła bronić swojej racji stanu i mogła

przygotować się do zbliżającej się agresji naszych sąsiadów – powiedział Piotr Gliński

Twórcy wystawy przypomnieli, że kluczowa dla złamania Enigmy okazała się rola inżynierów z założonej przez polski wywiad warszawskiej wytwórni AVA – przede wszystkim Antoniego Pallutha, Edwarda Fokczyńskiego oraz braci Ludomira i Leonarda Danilewiczów. Korzystając z instrukcji kryptologów, zbudowali maszyny wspomagające proces łamania kodów – cyklometr i bombę kryptolo-

giczną. – Spod ich rąk wyszło również ok. 50 polskich replik niemieckiej Enigmy. Zostały one skonstruowane bez znajomości niemieckiego pierwowzoru, a jedynie na podstawie teoretycznej wiedzy o zasadzie jego działania, będącej rezultatem pracy polskich kryptologów. Zbudowanie kilkudziesięciu replik było konieczne do szybkiego odczytywania niemieckich depesz – pozwalało kryptologom skupić się na samym łamaniu kodu – wyjaśniają twórcy ekspozycji.

Dzieje.pl/PAP

NASI LEKARZE

Nadciśnienie występuje także u dzieci

Stefan Rucki całe swoje dotychczasowe życie zawodowe przepracował jako lekarz na oddziale pediatrii w szpitalu w Trzyniecu na Sośnie. Od ćwierć wieku jest jego ordynatorem. Specjalizuje się w kardiologii dziecięcej, dużo uwagi poświęcił badaniom nadciśnienia tętniczego u dzieci i młodzieży.

Pracuje pan na trzynieckiej pediatrii od 35 lat. Oddział zapewne bardzo się zmienił?

– Zmienił się nie do poznania. Przeprowadzono dwa duże remonty, ostatni w 2017 roku, kiedy zmodernizowano pediatryczny oddział intensywnej terapii. Teraz jest naprawdę nowoczesny. Dawniej oddział pediatrii był większy, ponieważ średni okres hospitalizacji wynosił dziewięć dni, teraz ok. trzech. Dzieci leżały w szpitalu same i w dodatku długo. Żał było na to patrzeć. Teraz mogą tu przebywać razem z rodzicami.

A jak zmieniło się wyposażenie, sprzęt diagnostyczny?

– Przypominam sobie, że kiedy rozpoczynałem pracę, nie mieliśmy nawet pomp infuzyjnych, które ułatwiają dokładne dawkowanie leku podawanego w kroplówkach. Jeśli chodzi o diagnostykę, to całemu szpitalowi służył jeden oddział RTG. Nie było aparatów USG, tomografii komputerowej i podobnych urządzeń, z jakich dzisiaj korzystamy. Po 1989 roku niektóre rzeczy zmieniały się gwałtownie, inne wolniej. Teraz pracuję na oddziale z takim wyposażeniem, o jakim nawet nie marzyłem, kiedy rozpoczynałem pracę. Najważniejszym przyrządem w szpitalu jest dla nas rezonans magnetyczny, który przyniósł rewolucję w obrazowaniu. Potrafi nim badać, w narkozie, nawet niemowlęta. To jest możliwe dzięki specjalnemu aparatowi do narkozy, wyprodukowanemu z takich materiałów, na które nie oddziałuje silne pole magnetyczne.

Jakie zabiegi chirurgiczne są najczęściej wykonywane u dzieci?

– Ogólnie mamy w ciągu roku ok. 2 tys. przyjęć i ok. 800 operacji chirurgicznych. Najczęstsze są zabiegi laryngologiczne – usuwanie migdałków gardłowych, rzadziej podniebiennych. Nasi specjaliści laryngolodzy stosują nowoczesną małoinwazyjną metodę chirurgiczną zwaną koblacją. Do częstych zabiegów należą operacje złamanych kości oraz usuwanie wyrostka robaczkowego.

Pana specjalizacją w ramach pediatrii jest kardiologia dziecięca. Czym się głównie zajmuje ta dziedzina medycyny?

– Kardiologia dziecięca koncentruje się na wadach wrodzonych serca, jednak wady te nie są zbyt powszechne, występują u ok. niespełna jednego proc. dzieci. Pojawiają się natomiast inne problemy – zaburzenia rytmu serca oraz szmery sercowe, które bywają najczęstszym powodem skierowania dziecka do kardiologa. Naszym zadaniem jest zbadanie, czy chodzi o tak zwany szmer niewinny, czy też przyczyną jest na przykład nierozpoznana wada serca. W centrum moich zainteresowań znajduje się kardiologia prewencyjna, badanie czynników, które mogą w późniejszym wieku spowodować rozwój zaburzeń układu sercowo-naczyniowego. Do czynników ryzyka należy nadciśnienie tętnicze, hipercholesterolemia czy też podwyższony poziom tłuszczów w krwi.

Sądziłam, że na te przypadłości cierpią osoby w wieku średnim i starszym. Występują także u dzieci?

– Pojawiają się coraz częściej, ponieważ dużo dzieci ma nadwagę, a jedno łączy się z drugim. Dzieci i nastolatki przytyły w okresie lockdownu, niektóre wręcz ekstremalnie – zdarza się, że szesnastolatek waży nawet 140 czy 150 kilogramów. Już w młodym wieku mogą powstawać mikroskopijne zmiany na naczyniach krwionośnych, które później się rozwiną w początkowe zmiany miażdżycowe. Z tego powodu wykonujemy pomiary ciśnienia u dzieci już od trzeciego roku życia. Nadciśnienie tętnicze występuje u 3,5-4 proc. populacji dziecięcej.

• Ordynator Stefan Rucki na pediatrycznym oddziale intensywnej terapii.

Fot. DANUTA CHLUP

Jakie są progowe wartości nadciśnienia w wieku dziecięcym?

– W przeciwieństwie do osób dorosłych ich określenie wywodzi się z danych statystycznych. Zależne są od wieku, wzrostu dziecka i płci. W pracy doktorskiej opracowałem temat nadciśnienia tętniczego u dzieci i znaczenia całodobowego pomiaru ciśnienia u dzieci i młodzieży w okresie dojrzewania. Dzieciom z nadciśnieniem i podwyższonym poziomem cholesterolu i tłuszczów zalecamy dietę i wysiłek fizyczny, niestety często nie przynosi to efektów. Dlatego także w tym wieku stosujemy leczenie farmakologiczne. Badamy także, czy chodzi o nadciśnienie pierwotne, czy też wtórne, którego przyczyną są choroby nerek, zaburzenia hormonalne i tym podobnie. Okazuje się, że podobnie jak u dorosłych, także u dzieci, zwłaszcza nastolatków chodzi najczęściej o nadciśnienie pierwotne. (dc)

Kwestionariusz

Uczelnia: Wydział Lekarski w Brnie

Specjalizacja: pediatria i kardiologia dziecięca

Rok rozpoczęcia praktyki: 1986

Praktyka zawodowa: Szpital Trzynec – od 1986 roku, od 1996 r. ordynator oddziału, w latach 2009-2017 wicedyrektor szpitala ds. medycznych

Kontakt: stepan.rucki@nemtr.cz

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Program socjalny nowej władzy

Liderzy pięciu partii, które utworzą przyszły rząd, podpisali w ubiegłym tygodniu umowę koalicyjną. Po obietnicach wyborczych i zachwalaniu własnych programów przyszedł czas na konkretne, wspólne rozwiązania. Oto niektóre z ważniejszych propozycji dotyczących m.in. finansów rodzinnych, podatków i rodzinnego biznesu. Warto podkreślić, że plany dwóch zwycięskich koalicji nie wszystkim wyborcom muszą się podobać, w końcu duża część elektoratu dała przy urnach wyborczych wyraz zgody innym oczekiwaniom i nadziejom. Tak czy owak, w chwili, kiedy nowy rząd uzyska zaufanie Izby Poselskiej, to właśnie jego program będzie miał zasadniczy wpływ na nasze codzienne życie.

Praca i wynagrodzenie

Umowa koalicyjna przewiduje automatyczną waloryzację płacy minimalnej oraz wyższe progi zarobkowania na tzw. umowach

śmieciovych. Zielone światło nowy rząd chce zapalić dla pracodawców i pracowników preferujących elastyczne warunki i elastyczny czas pracy. „Zaoferujemy ludziom więcej możliwości, jak połączyć w harmonijną całość życie rodzinne i zawodowe, tak, aby każdy mógł więcej czasu poświęcić dzieciom i opiece nad bliskimi” – czytamy w umowie. Nowy rząd zapowiada też uproszczenie skomplikowanego obecnie systemu zasiłków socjalnych i podatków. Podkreśla znaczenie przejrzystości i komunikacji on-line pomiędzy beneficjentami świadczenia socjalnego a podmiotami zajmującymi się wypłacaniem owych świadczeń. Zasiłek wychowawczy miałby przysługiwać także prarodzicom, którzy zobowiążą się do opieki nad wnukami. Nowy rząd chce usprawnić wprowadzanie na rynek pracy osób niepełnosprawnych, zapowiada w związku z tym przyjęcie specjalnej ustawy. Rozważy możliwość waloryzacji zasiłków

wychowawczych. „Usprawnimy i przyspieszymy proces przyznawania pomocy finansowej osobom niepełnosprawnym, głównie zasiłków opiekuńczych i rent inwalidzkich” – czytamy też w dokumencie.

Emerytury i renty

Nowy rząd chce zająć się reformowaniem systemu emerytalnego. W niedalekiej przyszłości emerytura miałaby się składać z trzech części: dwóch filarów podstawowych, zagwarantowanych ustawą, i jednego dobrowolnego. Filary podstawowe to zryczałtowane świadczenie o tej samej wysokości dla wszystkich emerytów oraz część uzależniona od wysokości zarobków płatnika składek oraz stażu ubezpieczeniowego. Do stażu ubezpieczeniowego w dalszym ciągu wliczane byłyby tzw. okresy dodatkowe, czyli m.in. okres studiów, bezrobocia czy lata opieki nad dziećmi. Trzeci filar reprezentowałyby m.in. indywidualne oszczędno-

Fot. ARC

ści, np. lokaty w specjalnym państwowym lub publicznym funduszu emerytalnym. W umowie koalicyjnej mowa jest też np. o możliwości przekazywaniu 1 proc. składki ubezpieczenia emerytalnego na rzecz rodziców lub prarodziców pracownika. Panie, także te już pobierające emeryturę, mogą liczyć na dodatek do emerytury za każde wychowane

dziecko. Nowy rząd chce wspierać tych wszystkich seniorów, którzy także w wieku emerytalnym nie rezygnują z aktywności zawodowej. Zamierza skrócić tzw. okres składkowy, który uprawnia do ubiegania się o świadczenia emerytalne – obecnie wynosi on 35 lat, co dla wielu kobiet i mężczyzn jest problemem nie do rozwiązania. ▲

SPORT

Przed nami olimpijski sezon w skokach narciarskich

Odliczamy dni do startu Pucharu Świata w skokach narciarskich. Sezon 2021/2022 rozpoczyna się w najbliższy weekend w rosyjskim Niżnym Tagile, ale już na początku grudnia emocje zagoszczą w Wiśle. W olimpijskim sezonie nie tylko Polacy liczą na wybitną formę. Co z tych marzeń wyniknie, przekonamy się w najbliższych miesiącach. Ukoronowaniem pierwszej połowy sezonu będzie tradycyjny Turniej Czterech Skoczni zaplanowany na przełom grudnia i stycznia w Niemczech i Austrii.

Janusz Bittmar

W kalendarzu Pucharu Świata znalazło się w tym sezonie

35 konkursów, z czego 28 zawodów indywidualnych, pięć drużynowych oraz dwa konkursy drużyn mieszanych. Dwa weekendy ze skokami odbędą się w Polsce. Na 4-5 grudnia zaplanowano zawody Pucharu Świata na skoczni im. Adama Małysza w Wiśle, zaś 15-16 stycznia fani narciarscy mogą kibicować swoim pupilom na Wielkiej Krokwi w Zakopanem. W obu polskich przypadkach skoczkowie będą rywalizowali zarówno w konkursie indywidualnym, jak też drużynowym.

Polski sztab szkoleniowy na czele z trenerem Michałem Doleżalem w zeszłym tygodniu rozwiązał wszystkie dylematy. Znamy oficjalną listę nominowanych zawodników, którzy pojawią się w eliminacjach Pucharu Świata w Niżnym Tagile. Zgodnie z oczekiwaniami są to: Kamil Stoch, Piotr Żyła, Dawid Kubacki, Stefan Hula, Jakub Wolny, Andrzej Stękała i Klemens Murańka. – Tak naprawdę więcej zawodników było blisko wyjazdu. Teraz jednak stawiamy na tę siódemkę. Po zawodach w Wiśle zobaczymy, jak to będzie dalej wyglądało – stwierdził główny szkoleniowiec reprezentacji Polski, Michał Doleżał.

19 listopada w Niżnym Tagile odbędzie się odprawa techniczna, oficjalny trening i kwalifikacje. W sobotę 20 listopada dojdzie do serii próbnej i pierwszej serii konkursowej, dzień później odbędzie się kolejna seria. Zwycięstwa sprzed roku w Niżnym Tagile będzie bronił Norweg Halvor Egner Granerud, późniejszy zdobywca Kryształowej Kuli.

Jeden z liderów polskiej kadry, utytułowany Kamil Stoch, u progu olimpijskiego sezonu tryska pozytywną energią. – Plan jest taki, żeby rozpocząć sezon z jak najwyższego poziomu i go utrzymać jak najdłużej. To jest mój główny cel – stwierdził w rozmowie z polskimi dziennikarzami. – Dla mnie najważniejsza jest cały czas koncentracja na pracy, jaką mam do wykonania, realizowanie celów w

• Dawid Kubacki: Wszystko idzie w fajnym kierunku. Zdjęcia: PZN

każdym kolejnym konkursie. Za każdym razem chcę poprawiać jakość swoich skoków, cały czas chcę się rozwijać. Zawsze chcę oddawać najlepsze skoki, na jakie mnie stać. Mam nadzieję, że te najlepsze są dopiero przede mną. Wierzę, że jeszcze jestem w stanie pokazać coś więcej niż do tej pory. Po to właśnie wstaję na treningi i idę na nie, żeby dawać z siebie wszystko – podkreślił gwiazdor biało-czerwonych, który poprzedni sezon Pucharu Świata zakończył na trzecim miejscu.

Pięć oczek niżej od Stocha, na ósmej pozycji w klasyfikacji generalnej ubiegłego sezonu znalazł się Dawid Kubacki. On również z optymizmem podchodzi do najbliższych startów. – Myślę, że zweryfikują to pierwsze zawody, ale jako drużyna i ja sam ten czas, który mieliśmy latem, wykorzystaliśmy w stu procentach. To, co było zaplanowane do zrobienia, zostało zrobione i wszystko idzie w fajnym kierunku. Wierzę, że to, co wypracowałem sobie latem, będzie procentowało w zawodach zimą – powiedział Kubacki, cyto-

wany przez TVN 24. – Nie rozpoczynamy sezonu w Wiśle, tak jak w ubiegłych latach, ale w rosyjskim Niżnym Tagile. Myślę, że to żaden problem. Jesteśmy przyzwyczajeni do podróży. Wszystkie reprezentacje będą musiały się tam dostać. Nikt nie będzie miał przewagi, tak jak my ją mieliśmy, rozpoczynając w Wiśle, gdy element podróży nam odpadał, mogliśmy ten czas przeznaczyć albo na dodatkowy trening albo na dodatkową regenerację. W tej chwili ta podróż będzie musiała być w ten plan treningowy wpisana – podkreślił doświadczony, 31-letni skoczek.

Do rywalizacji w peletonie Pucharu Świata wraca 36-letni Stefan Hula. To dla wielu spore zaskoczenie, sztab szkoleniowy reprezentacji Polski zdecydował się jednak na taki, a nie inny krok z powodu dobrej formy Huli w letnim okresie przygotowawczym. Sam zawodnik chciałby odwdziżyć się trenerom za zaufanie zawiązka już w Niżnym Tagile. – Wróciłem do sprawdzonego sprzętu. I od razu jest o wiele lepiej. Czuję się pewnie. Oczywiście sprzęt sam nie

Bez skoków w TVP

W tym sezonie zawody Pucharu Świata w skokach narciarskich praktycznie znikną z anteny Telewizji Polskiej. Grupa Discovery nie zdecydowała się bowiem na udzielenie sublicencji Telewizji Polskiej. Zdecydowana większość konkursów PŚ zagości w stacjach TVN i Eurosport. W ramówce TVP pojawią się tylko odśrody w Wiśle i Zakopanem.

skacze, choć my nim sterujemy i musimy mu nadać dobry kierunek. A co do rywalizacji? Ta na każdego z nas dobrze wpływa. Dzięki temu jest jeszcze większa motywacja w drużynie. Szukamy możliwości, by się jeszcze poprawić. Są zatem tylko same pluse – zapewnił fanów szczyrkowianin, który w zeszłym sezonie Pucharu Świata raczej nie błyszczał. Medalista zimowych igrzysk olimpijskich i mistrzostw świata w lotach dobrze radził sobie niemniej w Pucharze Kontynentalnym, gdzie zanotował dwa zwycięstwa.

• Andrzej Wąsowicz, kierownik Pucharu Świata w Wiśle.

W Wiśle zmiana decyzji dotycząca niezaszczepionych kibiców

Niezaszczepieni kibice będą mogli ostatecznie zakupić bilety na zawody Pucharu Świata w skokach narciarskich w Wiśle i Zakopanem. Jeszcze kilkanaście dni temu organizatorzy PŚ w Wiśle ostrzegali fanów, że bez obowiązującej szczepionki na COVID-19 nie będzie można wejść na teren skoczni.

Zmiana nastąpiła po interwencji ze strony rzecznika praw obywatelskich. – Rzecznik stoi na stanowisku, że umożliwienie udziału w danym wydarzeniu jedynie osobom zaszczepionym lub ograniczenie dostępu osobom niezaszczepionym, może prowadzić do naruszenia podstawowych praw i wolności obywateli. Rzecznik zdaje sobie sprawę, że część osób nie będzie mogła się zaszczepić ze względów zdrowotnych lub też nie będzie chciała skorzystać z nieobowiązkowego szczepienia; może być również odporna na zachorowanie – podało Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich. Na skoczniach w Zakopanem i Wiśle wydzielone zostaną specjalne sektory, które będą przeznaczane dla niezaszczepionych fanów.

– Stworzyliśmy taki sektor A8a, na który wpuścimy kibiców, którzy nie przyjęli szczepionki. Bilety rozeszły się jak świeże bułeczki – powiedział wczoraj „Głosowi” dyrektor zawodów w Wiśle, Andrzej Wąsowicz. – Gdyby jednak o mnie chodziło, to nie wpuściłbym na obiekt ani jednego kibica bez szczepionki. Byłem ostatnio na meczu hokeja w Trzyńcu i tam na trybunach mogą się pojawić wyłącznie kibice zaszczepieni. Koronawirus nie jest wytworem fantazji pisarzy science fiction niestety.

Decyzja o grze bez Lewandowskiego zapadła w trakcie podróży do Warszawy

Paulo Sousa,

selekcjoner piłkarskiej reprezentacji Polski o braku lidera zespołu we wczorajszym meczu el. MŚ z Węgrami

Pierwszy wypadek przy pracy

Wszystko co piękne, kiedyś się kończy. Piłkarze ręczni Banika Karwina nie przedłużyli w weekend swojej heroicznej serii ekstraligowych zwycięstw do jubileuszowej liczby 10, przegrywając w sobotę na parkiecie Lowosic 22:27. Podopieczni trenera Michała Brúny porażkę z Lowosicami traktują w kategoriach wypadku przy pracy. – Pędzimy dalej – zapewnił szkoleniowiec HCB Karwina. Najbliższy przystanek: jutrzejszy wyjazdowy mecz w ramach Pucharu RC z Duklą Praga.

• Bramkarz Banika Nemanja Marjanović nie tak wyobrażał sobie wycieczkę do Lowosic. Fot. hazenalowosice.cz

Janusz Bittmar

Traf chciał, że sobotni wypadek przy pracy przełożył się od razu na krajobraz w tabeli Strabag Rail Ekstraligi. Banik tracąc komplet punktów w Lowosicach stracił przy okazji również fotel lidera ekstraligi. Po weekendzie na pierwsze miejsce w tabeli wskoczyli obrońcy mistrzowskiego tytułu, szczypiorniści Talentu Pilzno, z którymi karwiniacy zmie-

rzają się u siebie w najbliższy piątek w ramach 11. kolejki Strabag Rail Ekstraligi. Obie drużyny posiadają taką samą liczbę punktów (18), na korzyść Pilzna przemawia tylko lepszy bilans bramek.

– Licząc mecze w ekstralidze oraz te w pucharach, przegraliśmy w tym sezonie po raz pierwszy, po pięknej serii czternastu zwycięstw – skomentował spotkanie trener Banika Michał Brúna. – Każda seria kiedyś się kończy, a nam zdarzyło się przegrać z Lowosicami, z którymi zawsze walczyliśmy bardzo zaciekle – dodał Brúna. – Zabrakło nam tym razem wszystkiego, a zwłaszcza

pewności siebie. Gospodarze zagrali lepiej pod każdym względem – zaznaczył szkoleniowiec karwińskiego zespołu. Jego drużyna zagapiła się zaraz na wstępie spotkania, goniąc bezskutecznie gospodarzy do końca meczu.

Karwiniacy nie upilnowali zwłaszcza młodego, dwudziestoletniego Jaroslava Trkovskiego. Chłopak zagrał niczym w transie, strzelając w meczu trzynastą bramek, często z bardzo trudnych pozycji. – Zaapelowałem przed meczem do moich zawodników, że trzeba pokazać się z odważnej strony. Oczywiście nie zapominając o dobrej

STRABAG RAIL EKSTRALIGA

LOWOSICE –

KARWINA 27:22

Do przerwy: 14:10. Karwina: Skalik 5/2, Patzel i Solák po 4, Sobol 3/1, Młotek, Fulnek, Široký, Nantl, Růža, Franc po 1. Lokaty: 1. Pilzno 18, 2. Karwina 18, 3. Lowosice 14 pkt. W następnej kolejce: Karwina – Pilzno (piątek, godz. 19.15).

defensywie. I właśnie obrona była dziś kluczem do sukcesu. Po raz pierwszy w tym sezonie udało nam się zmieścić w granicach poniżej 30 straconych bramek – zaznaczył trener Lowosic Roman Jelínek. Łowcy w tabeli awansowali po weekendzie na trzecią pozycję, za Karwinę i prowadzące Pilzno. Dla dramaturgii Strabag Rail Ekstraligi to dobry znak, nic nie nudzi bardziej, niż przewidywalne wyniki.

W środowym pucharowym spotkaniu z Duklą Praga podopieczni Michała Brúny zrobią wszystko, żeby wrócić na zwycięską drogę. Spodziewane są m.in. zmiany w wyjściowym składzie, a także trochę inna strategia w grze ofensywnej. Na parkiecie Lowosic goście często gubili piłkę po złe wyprowadzonej akcji środkiem boiska. Pieczołowicie pilnowani obrońcy Banika, którzy zazwyczaj stanowią o ofensywnej sile zespołu Michała Brúny, mieli w sobotę niewiele do powiedzenia. ▲

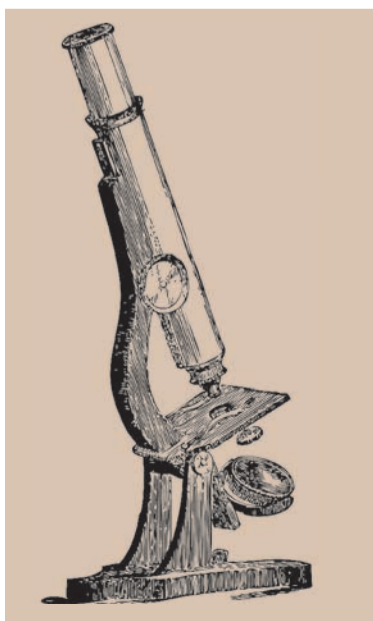
W SKRÓCIE

POLSKIE HOKEISTKI NIE POJADĄ DO PEKINU. Reprezentacja Polski kobiet w hokeju na lodzie nie zdołała wywalczyć awansu do przyszłorocznych igrzysk olimpijskich w Pekinie. Zgodnie z oczekiwaniami Polki przegrały wszystkie mecze w ramach eliminacji rozgrywanych w Chomutowie. Na początek biało-czerwone nie sprostały reprezentacji Węgier, przegrywając 1:11. Zabójczym wynikiem, jednym z najwyższych w historii tego sportu, zakończył się drugi pojedynek z udziałem Polek – przegrane 0:16 spotkanie z Czeszkami. Na zakończenie eliminacji Polki zaliczyły „najłagodniejszą przegraną” z Norwegią 1:7. W barwach reprezentacji Polski nie zabrakło absolwentki PSP w Czeskim Cieszynie, Wiktorii Sikorskiej. Awans do zimowych igrzysk w Pekinie 2022 wywalczyły ekipy Czech, Danii i Szwecji.

WTA FINALS: ŚWIĄTEK BEZ SZANS NA GRĘ W PÓŁFINALE. Iga Świątek straciła szansę na awans do półfinału WTA Finals w Meksyku. Najlepsza polska tenisistka, która przegrała zarówno z Greczynką Marią Sakkari, jak też Białorusinką Aryną Sabalenką, wczoraj wieczorem, po zamknięciu tego numeru, zmierzyła się z Hiszpanką Paulą Badosą. Dla młodej polskiej tenisistki doświadczenia zdobyte w prestiżowym turnieju WTA Finals, zarezerwowanym dla najlepszych ośmiu zawodniczek sezonu, są jednak bezcenne.

NITOO ATP FINALS: HURKACZ WALCY DO KOŃCA. Hubert Hurkacz w nieoficjalnych tenisowych mistrzostwach świata rozegrał w weekend świetne spotkanie z Daniilem Miedwiediewem (Rosja), przegrywając po zaciętej walce 7:6(7-5), 3:6, 4:6. – Daniil był w naprawdę wymienionej formie. Jak zepsuje się kilka piłek, które ma się na rakięcie, to przy tak dysponowanym Miedwiediewie nie ma mowy o wygranej. Na przestrzeni całego meczu ja na pewno mogłem trochę lepiej returnować. Wielkie brawa dla niego za ten mecz – stwierdził na gorąco Hurkacz. Polak znalazł się w „grupie śmierci”, oprócz wicelidera ATP Miedwiediewa rywalizuje też z Niemcem Aleksandrem Zverevem (3.) i Włochem Matteo Berrettinim (7.). (jb)

RETROSKOP

Tomasz Sikora, jeden z najlepszych biathlonistów w historii tego wciąż jeszcze młodego sportu zimowego, był bohaterem ubiegłotygodniowego pytania w naszej retro-sekcji. Honorowy obywatel Wodzisławia Śląskiego karierę zakończył w 2012 roku, jego osiągnięcia – w tym m.in. srebro z igrzysk olimpijskich w Turynie 2006 – wciąż jednak budzą zachwyt. Jak śpiewają Elektryczne Gitary, „to widać, słysząc i czuć”, a pokaźna liczba waszych poprawnych odpowiedzi tylko potwierdza tę tezę.

Z racji tego, że sezon zimowy za pasem, pozostajemy w tym odcinku w krainie sportów narciarskich. Przypominam o zasadach zabawy: trzeba rozszyfrować bohatera na

archiwalnym zdjęciu, a następnie wysłać nazwisko sportowca na poniższy adres. Raz na cztery tygodnie do jednego z czytelników „Głosu” trafi voucher o wartości 500 koron do sieci sklepów Sportissimo. Najbliższa lotna premia Retroskopu pojawi się za dwa tygodnie, przy okazji 80. pytania. Liczą się jednak wszystkie poprawne odpowiedzi na przestrzeni całego miesiąca. Życzę powodzenia.

PYTANIE NR 79

Pierwszy Polak, który został mistrzem świata w biegach narciarskich. Sztuka ta udała się naszemu bohaterowi na zdjęciu w 1978 roku podczas mistrzostw świata w Lahti na dystansie 15 km. Dwukrotnie wystartował w igrzyskach

Fot. ARC

olimpijskich. Najlepszy wynik w igrzyskach osiągnął podczas startu w Lake Placid w 1980 roku, zajmując w biegu na 30 km świetne piąte miejsce. Na obydwo olimpiadach, zarówno w Lake Placid, jak też w Sarajewie 1984 pełnił rolę chorążego polskiej reprezentacji. Proszę

podać imię i nazwisko jednego z najpopularniejszych polskich sportowców przełomu lat 70 i 80. XX wieku, na karierze którego wzorowała się m.in. Justyna Kowalczyk.

Na odpowiedzi czekam do najbliższej niedzieli pod adresem: bittmar@glos.live. (jb)

INFORMATOR

Firma FAKRO CZECH s.r.o.

poszukuje odpowiedzialnej i ambitnej osoby na stanowisko:

PRACOWNIK DZIAŁU OBSŁUGI KLIENTA

Miejsce pracy: Czeski Cieszyn

Wymagania:

- ✓ wykształcenie średnie (najlepiej kierunek ekonomiczny)
- ✓ znajomość języka polskiego i czeskiego w słowie i piśmie (warunek)
- ✓ umiejętność współpracy w kolektywie
- ✓ odpowiedzialność w działaniu
- ✓ dobra znajomość obsługi komputera (warunek)

Zakres obowiązków

- ✓ obsługa klienta
- ✓ komunikacja z centralą w Polsce
- ✓ fakturowanie
- ✓ realizacja zamówień

Oferujemy:

- ✓ ciekawą pracę w szybko rozwijającej się stabilnej firmie
- ✓ odpowiednie wynagrodzenie i firmowe benefity
- ✓ sick days

Zastrzegamy sobie możliwość kontaktu tylko z wybranymi osobami.

Oferty z życiorysem zawodowym prosimy przysyłać na adres: mariola.studnicka@fakro.cz z dopiskiem CZ/112022.

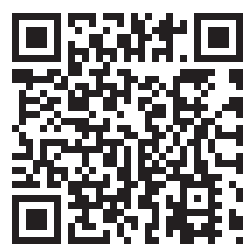
W ofercie prosimy o zamieszczenie klauzuli o ochronie danych osobowych.

GŁ-675

Znajdź nas
na YouTube

YouTube

ODKUPIMY TWOJE UŻYWANE AUTO

Za gotówkę lub
w rozliczeniu

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Twój autoryzowany partner programu ŠKODA
Plus:

KARIREAL a.s.

Oldrychowice 793, 739 61 Trzyniec

Tel.: 558 996 199

www.karireal.cz

KAR
KARIREAL

GŁ-558

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN:

Balladyna (16, godz. 19.00);

SCENA BAJKA – CZ. CIESZYN:

Neuvěřitelná cesta levé ponožky (16, 18, godz. 10.00);

SCENA CZESKA – TRZYNIEC:

Vánoční koleda (16, godz. 19.00).

CO W KINACH

CZ. CIESZYN – Central:

Okupace (17, godz. 16.30); Jedině Tereza (18, godz. 17.30); Aline (18, godz. 19.00);

TRZYNIEC – Kosmos:

Prvok, Šampón, Tečka a Karel (16, godz. 17.30);

Eternals (16, godz. 20.00); Barevný sen (17, godz. 17.30); Karel (17, godz. 20.00);

Ztraceni v ráji (18, godz. 17.30); Kurier francuski (18, godz. 20.00);

KARWINA – Centrum:

Kurz manželské touhy (16, godz. 17.30);

Diuna (16, godz. 19.30); Ron Usterka (17, godz. 14.30);

Eternals (17, godz. 16.45); Přání Ježíškovi (17, godz. 20.00);

Prvok, Šampón, Tečka a Karel (18, godz. 15.00);

Aline (18, godz. 17.15); Kurier francuski (18, godz. 18.00);

HAWIERZÓW – Centrum:

Wilk na 100% (16, 17, godz. 17.00);

Malarka i złodziej (16, godz. 18.00);

Venom 2: Carnage (16, godz. 19.30);

Sąsiad (17, godz. 18.00); Kurz manželské touhy (17, godz. 19.30);

Hang-Chi i legenda dziesięciu pierścieni (18, godz. 17.00);

O zmiřch (18, godz. 18.00);

Eternals (18, godz. 19.30);

CIESZYN – Piast:

Rodzinka

rzędy (17, 18, godz. 15.15); Spencer (17, 18, godz. 17.30); Pitbull (17, 18, godz. 19.45).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM,

niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30.

POLSKIE AUDYCJE:

po-pt. godz. 19.05 Ostrava 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

RADIO KATOWICE:

„U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN – MK PZKO Park Sikory

zaprasza członków i sympatyków koła na prelekcję Franciszka Bałona pt. „Dania i Szwecja” w piątek 19. 11. o godz. 17.00 w salce nr 4 Ośrodka Kultury „Strzelnica” w Cz. Cieszynie.

Prosimy o przestrzeganie rozporządzeń rządowych w sprawie koronawirusa.

▲ Biblioteka Miejska przy ul. Havlíčka 6

zaprasza do „Avionu” w czwartek 25. 11. o godz. 17.00 na prelekcję Dariusza Cymerysa pt. „Spacer po niebie”. Wejściówki 40 kc. Rezerwacja miejsc konieczna pod nr. tel. 558 711 961 lub noiva@noiva.tesin.cz.

GRÓDEK – MK PZKO zaprasza swych

członków i sympatyków na „Tłoczyni kapusty” w piątek 19. 11. o godz. 19.00 do Domu PZKO. W programie wystąpią: kapela góralska „Bezmiara” oraz okazyjny kabaret „My”. Do tańca gra DJ Roman Młynek. Wstęp 250 kc (z kolacją). Na miejscu test antygenowy w cenie biletu.

PTTS „BŚ” – Zaprasza 17. 11. na pięciokilometrowy spacer

po Dobrej koło Frydku ścieżką dydaktyczną z możliwością odwiedzenia kawiarni „Monicafé”. Spotykamy się w Dobrej na stacji kolejowej o godz. 10.15. Dojazd: z Cz. Cieszyna pociągiem o godz. 9.42, z Hawierzowa – dw. kolejowy – o godz. 9.12. Kierownik Wierka Piekarska, tel. 737 818 785.

▲ Zaprasza 23. 11. wszystkich członków i sympatyków towarzystwa na

spotkanie na szczycie Jaworowego, gdzie symbolicznie wspólnie „oddamy do użytku” miejsce przyjazne turystom i sportowcom razem z symbolem podkreślającym, że o Jaworowy chodzi – kamienny obelisk.

Na szczycie spotykamy się o godz. 13.00. Wyjście dowolne, można skorzystać z kolejki linowej na Jaworowy lub proponujemy wspólną trasę z Gutów, gospoda U Háby – Jaworowy, schronisko Jaworowy – szczyt trasa 6,5 km. Dojazd: z Hawierzowa autobusem o godz. 7.55 do Trzyńca, z Karwiny pociągiem o godz. 8.02 do Cz. Cieszyna, z Cz. Cieszyna autobusem o godz. 8.35 do Trzyńca-dw. aut., z Trzyńca o godz. 9.05 Gut-y-gospoda.

ZARZĄD TOWARZYSTWA NAUCZYCIELI POLSKICH w RC

Zaprasza na Spotkanie Przedświąteczne, które odbędzie się w czwartek 25. 11. o godz. 10.00 w Ośrodku Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie. Opłata 100 kc. W programie wystąpi zespół „Niezapominajki”. Prosimy o przestrzeganie rządowego nakazu wykazania się ważnym testem bądź szczepieniem przeciwko COVID 19, jak również posiadanie maseczki. Zobowiązujące zgłoszenia prosimy przysyłać do poniedziałku 22. 11. Janinie Procner, nr komórki 723 158 041, adres e-mailowy: janinaprocner@seznam.cz.

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33:

do 7. 12. wystawa pt. „Gustaw Fierla, życie i twórczość”. Czynna od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00.

CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, korytarz wejściowy:

do 22. 11. wystawa pt. „Z Adamowej dzichty. O życiu i twórczości Adama Wawrosza”. Czynna w godzinach otwarcia budynku.

MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ I MIASTA TRZYNIECA, DUŻA GALERIA, ul. Frýdecká 387:

do 18. 11. wystawa pt. „Historia jednego miasta”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

▲ do 18. 11. wystawa Anny Zielińskiej pt. „Bryła i gest”. Czynna: wt-pt: 9.00-17.00; nie: w godz. 13.00-17.00.

ŻYCZENIA

W czwartek 18 listopada 2021 obchodzi swój jubileusz życiowy nasza najlepsza Babcia pod słońcem

LIDKA NIEDOBOWA

z Kocobędza

Z tej okazji życzymy Ci, Droga Babcio, samych słonecznych dni, dużo zdrowia, by humor oraz wigor Cię nigdy nie opuściły. Wnuki Asia, Andrzej, Julia, Piotr, Agatka i Dominik wraz z Dziadkiem Władkiem. RK-105

„Głos” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

MINISTERSTWO
KULTURY

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów”.

Głos

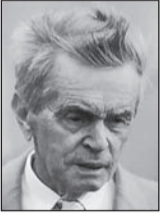
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZEŚKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Witold Koźdoń, kozdon@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Foto-reporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

WSPOMNIENIA

Dnia 18 listopada 2021 minie 1. rocznica śmierci naszego Kochanego

ZDEŃKA HLISNIKOVSKIEGO

z Trzyńca

O chwilę wspomnień i modlitwę proszą żona, córki i synowie z rodzinami.

GŁ-650

W czwartek 18 listopada 2021 obchodziliśmy jubileusz 80. urodzin nasz Kochany Mąż, Ojciec i Dziadek

śp. WALTER OSUCHOWSKI

z Hawierzowa

Z szacunkiem i miłością wspomina żona Brigitte i córki z rodzinami.

RK-104

Człowiek żyje tak długo, jak trwa pamięć o nim.

Dnia 17 listopada 2021 minie pierwsza rocznica, kiedy na zawsze odeszła nasza Kochana

śp. ANNA SZUŚCIKOWA

z Karwiny-Darkowa, później zamieszkała w Karwinie-Raju

Z szacunkiem i miłością wspominają najbliżsi.

GŁ-680

Czas jak potok płynie, lata przemijają, nasza miłość i wspomnienia stale miejsce w sercu mają.

Wczoraj, dnia 15 listopada, minęła 13. rocznica śmierci naszej Mamy

śp. ANNY KANTOROWEJ

a dnia 21. 11. 2021 minie 23. rocznica śmierci naszego Taty

śp. PAWŁA KANTORA

z Bystrzycy

Z miłością i szacunkiem wspominają córka i syn z rodzinami.

GŁ-684

NEKROLOGI

Nie umiera ten, kto trwa w sercach i pamięci naszej.

W czwartek 11 listopada 2021 zmarł w wieku niespełna 80 lat nasz Ukochany Mąż, Brat, Ojciec, Teść, Dziadek, Szwagier, Wujek, Kuzyn, Kolega

śp. CZESŁAW MICHAŁEK

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w czwartek 18 listopada 2021 o godz. 11.30 z kościoła rzymskokatolickiego w Stonawie. W smutku pogrążona rodzina.

GŁ-683

W głębokim smutku zawiadamiamy wszystkich krewnych, znajomych i przyjaciół, że dnia 13 listopada 2021 zmarł po krótkiej chorobie w wieku 79 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Brat, Dziadek, Szwagier i Wujek

śp. GERHARD RASZKA

z Hawierzowa, dawniej zamieszkały w Stonawie

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w sobotę 20. 11. 2021 o godz. 11.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Stonawie. W smutku pogrążona rodzina.

GŁ-685

Największa miłość na świecie gaśnie, gdy serce matki na zawsze zaśnie.

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że dnia 13. 11. 2021 zmarła w wieku 83 lat nasza Najukochańsza Matka, Teściowa, Babcia, Siostra, Szwagierka i Ciocia

śp. LEOPOLDINA PIERCHAŁOWA

zamieszkała w Karwinie-Mizerowie

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek 19 listopada 2021 o godz. 11.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Karwinie-Frysztacie, skąd zostanie przewieziona na cmentarz w Karwinie-Mizerowie. W smutku pogrążona rodzina.

RK-106

PROGRAM TV

WTOREK 16 LISTOPADA

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Krok od nieba (s.) 10.05 Śladami gwiazd 10.35 Przygody kryminalistyki (s.) 11.25 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Wszystko, co lubię 14.30 StarDance... Kiedy gwiazdy tańczą 16.10 Krok od nieba (s.) 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce (s.) 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.15 Szkoda miłości 21.30 Cyrk Bukowski (s.) 22.25 Losy gwiazd 23.20 Sprawy detektywa Murdoch (s.) 0.05 Krymolog (s.)

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowna planeta 9.25 Cesarz-smok i jego rzesza 10.10 Powołanie: królowa 10.55 Niezamowite zwierzęce rodziny 11.50 Kamienie w czeskim krajobrazie 12.20 Nie poddawaj się plus 12.45 Nie poddawaj się 13.15 Właściciele rzeczywistości 13.45 Gułag, sowiecka historia 14.40 Historia czeskiej żywności 15.05 Odkrywanie świata 15.55 Królestwo natury 16.20 Manu i Maciej podróżują po południowych Włoszech 16.50 Dzika Alaska 17.45 Konno po Czechach 18.10 Afryka 19.00 Na rowerze 19.15 Magazyn chrześcijański 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Śliwka (teatr) 21.45 Łowcy mikroobów 22.40 100 cudów świata 23.40 Ludzkość: Nasza wspólna historia 0.25 W imię ojczyzny (s.)

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.55 Ulica (s.) 9.50 Spece (s.) 10.55 Pościg 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Krok za krokiem (s.) 12.45 Ogólniak (s.) 14.00 Dowody zbrodni (s.) 15.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.30 Pościg 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 MasterChef Czechy 21.40 Pojedynek na talerzu 22.40 Weekend 23.45 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 1.30 Dowody zbrodni (s.)

PRIMA

6.20 Bolek i Lolek (s. anim.) 7.00 Nowy dzień 8.10 M.A.S.H. (s.) 9.15 Gwiazdy nad głową (s.) 10.25 Grubasy 11.30 Strażnik Teksasu (s.) 12.35 Gliniarz i prokurator (s.) 13.35 Policja Hamburg (s.) 14.35 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.45 Tak jest, szefie! 16.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Slunečná (s.) 21.35 7 przypadków Honzy Dědka 23.55 Tak jest, szefie! 1.05 Policja w akcji 2.05 Powrót komisarza Rexa (s.)

ŚRODA 17 LISTOPADA

TVC 1

6.00 13. komnata Jana Vali 6.25 Wakacje pod psem (film) 7.45 Krzesiwo (bajka) 9.15 Strach ma wielkie oczy (bajka) 10.30 O najmądrzejszej królownie (bajka) 12.00 O perłowej pannie (bajka) 13.20 Diable, rób swoje! (bajka) 14.30 Duch z Canterville (film) 15.45 O Janie i niesamowitym przyjacielu (bajka) 17.20 Anielskie oczy (film) 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.15 Przygody kryminalistyki (s.) 21.05 Cyrk Bukowski (s.) 22.00 Kryptonim Holec (film) 23.35 Wszystko-party.

POLECAMY

• Gułag, sowiecka historia
Wtorek 16 listopada,
godz. 13.45
TVC 2

• Rosja z lotu ptaka
Środa 17 listopada,
godz. 8.40
TVC 2

• Kambodża i jej świątynie
Czwartek 18 listopada,
godz. 17.20
TVC 2

TVC 2

6.00 Wielka wojna ojczyzniana 6.55 Tajemnice II wojny światowej 7.50 Ludzkość – nasza wspólna historia 8.40 Rosja z lotu ptaka 9.30 Dzika Alaska 10.20 Łowcy mikroobów 11.15 Magia Wenezueli 12.10 Moc ognia czyli Nasza Ziemia się pali 13.05 Starożytne budowle 13.55 Klucz 14.25 Szalony świat zimnej wojny 15.20 Obywatel Havel pracuje w browarze 16.35 Portret paralelny 17.30 Czeskie stulecie 18.55 Wędrowki wodniaków 19.15 Babel 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Wręczenie nagród Pamięci Narodu 2021 21.15 Strony rodzinne 21.45 Manu i Maciej podróżują po południowych Włoszech 22.15 Industrie 22.45 Bezsenne noce 0.40 River (s.)

NOVA

6.05 Zig i Sharko (s. anim.) 6.10 Scooby-Doo spotyka ducha-łasucha (film

anim.) 7.40 Trzy piórka (film) 8.50 Hop – I jest małpołud (film) 10.20 Kristian (film) 12.15 Brzydka prawda (film) 14.10 Jak ukraść Księżyc (film anim.) 16.00 Piorun kulisty (film) 17.30 Pościg 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 MasterChef Czechy 21.45 Małe miłości 22.45 Policja Chicago (s.) 23.40 Piorun kulisty (film) 1.00 Kristian (film).

PRIMA

6.20 Olimpiada Bolka i Lolka (s. anim.) 6.50 Slunečná (s.) 8.20 Skarb Liczyrzepy (bajka) 10.20 Kate i Leopold (film) 12.50 Chrzcziny (film) 14.30 Stał za kasą... (film) 16.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 1. misja (s.) 21.35 Show Jana Krausa 23.55 Tak jest, szefie! 1.15 Chrzcziny (film).

CZWARTEK 18 LISTOPADA

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Krok od nieba (s.) 9.55 Teściowa (film) 10.55 Wszystko, co lubię 11.25 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Pieczenie na niedzielę 14.30 Prażanin 14.50 Zawodowcy (s.) 15.45 Krok od nieba (s.) 16.45 Wszystko, co lubię 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.15 Szkoda miłości 21.40 Pr. dyskusyjny 22.40 Gejzer 23.10 Na tropie 23.35 Komisarz Montalbano (s.) 1.30 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Południowy Pacyfik 9.20 Afryka 10.10 Wrota 10.40 Moc ognia czyli Nasza Ziemia się pali 11.35 Tajemnice II wojny światowej 12.30 Duże maszyny 13.15 Cudowna planeta 14.10 Grenlandia – szept lodu 15.05 Historie XX wieku 15.30 Europa dziś 16.00 Odkrywanie świata 16.55 Industrie 17.20 Kambodża i jej świątynie 18.15 Zielnik 18.45 Auto Moto Świat 19.15 Przez ucho igielne 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Powołanie: królowa 20.55 Konno po Czechach 21.25 Bedeker 21.55 Świat w płomieniach (s.) 22.55 Wewnątrz SS 23.40 Queer.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.40 Ulica (s.) 9.55 10.35 MasterChef Czechy 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Krok za krokiem (s.) 12.45 Ogólniak (s.) 14.00 Dowody zbrodni (s.) 15.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.30 Pościg 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Pan profesor (s.) 21.30 Ślub od pierwszego spojrzenia 22.55 Gwiazdne życie 23.30 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 1.20 Dowody zbrodni (s.)

PRIMA

6.15 Olimpiada Bolka i Lolka (s. anim.) 7.00 Nowy dzień 8.10 M.A.S.H. (s.) 9.15 1. misja (s.) 10.25 Show Jana Krausa 11.30 Strażnik Teksasu (s.) 12.30 Gliniarz i prokurator (s.) 13.30 Policja Hamburg (s.) 14.30 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.40 Tak jest, szefie! 16.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Slunečná (s.) 21.35 Incognito 22.45 Gafy (s.) 23.55 Tak jest, szefie!

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

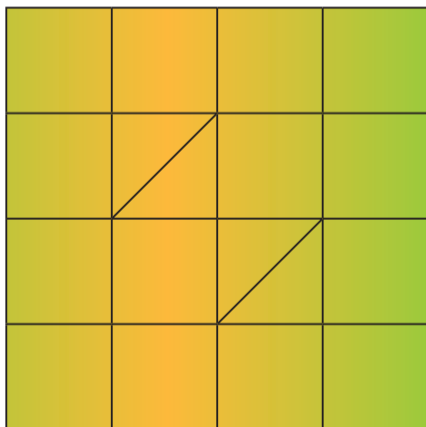
MINIKWADRAT MAGICZNY I

Poziomo i pionowo jednakowo:

1 2 3 4

1. liche, prymitywne buty; chodak
2. cienka gałązka, witek, np. do wymierzania cieleśnej kary
3. mityczna tarcza lub nazwa kabaretu
4. rzeka w Niemczech

Wyrazy trudne lub mniej znane: PAAR

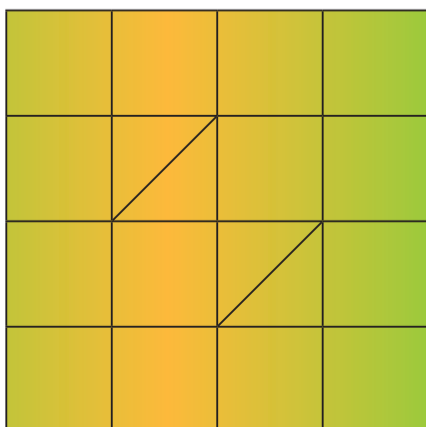
MINIKWADRAT MAGICZNY II

Poziomo i pionowo jednakowo:

1 2 3 4

1. pucz, spisek zbrojny, przewrót, zryw
2. dzieło kompozytora lub pisarza
3. mała noga lub trzon grzyba
4. płynny tłuszcz ryb dorszowatych, zawierający dużo jodu i witamin

Wyrazy trudne lub mniej znane: TRAN

LOGOGRYF

Rozwiązaniem jest nazwa wsi w Polsce, położonej w województwie podkarpackim, w powiecie przemyskim. Leży ona nad Sanem – 10 km na zachód od Przemysła. Znajduje się tam zamek, jeden z najpiękniejszych skarbów architektury renesansowo-manierystycznej w Europie...

1	M							A
2	M							A
3	M							A
4	M							A
5	M							A
6	M							A
7	M							A
8	M							A
9	M							A

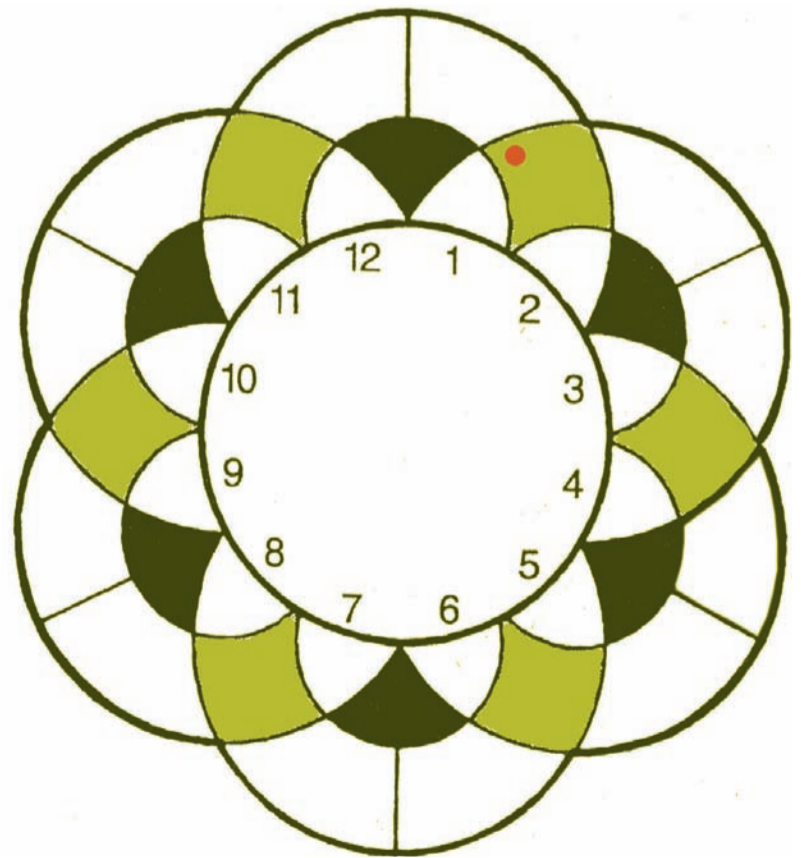
1. pluszowy niedźwiadek mogący służyć jako przytulanka
2. rdzenna mieszkanka Nowej Zelandii
3. taniec pochodzenia latynoamerykańskiego, popularny pod koniec lat 90. XX wieku
4. pomieszczenie mieszkalne na poddaszu
5. blaszana butelka w żołnierskim wyposażeniu
6. maszyna rolnicza do oddzielania ziaren od kłosów, kolb, strąków
7. kukła topiona w pierwszy dzień wiosny
8. grzybki, ogórki w zalewie octowej
9. drzewo lub krzew o okazałych, pachnących kwiatach, kwitnie wczesną wiosną przed pojawieniem się liści

Wyrazy trudne lub mniej znane: MACARENA, MANSARDA

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem logogryfu jest aforyzm Stanisława Jerzego Leca (ur. 6 marca 1909 we Lwowie, zm. 7 maja 1966 w Warszawie) – polskiego poety, satyryka i aforysty: „Stworzyło nas Słowo, my się na nim...”

- 1.-4. odkurzać coś miotłą, szczotką
- 3.-6. samica kłapoucha
- 5.-8. szwedzka ciężarówka lub autobus
- 7.-10. dwuczęściowy ubiór do spania
- 9.-12. senior w stanie spoczynku
- 11.-2. klub piłkarski z Kijowa

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Rozwiązania prosimy przysłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 26 listopada 2021 r. Nagrodę z 2 listopada otrzymuje **Henryk Cachel z Karwiny-Raju**. Autorem dzisiejszych tamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki sylabowej z 2 listopada:

A) KROTON, B) KUPLA/GADU, C) BARON/ABHA, D) DOBA
1) KUBA, 2) KROPLA/RONDO, 3) TONGA/ABBA, 4) DUHA

Rozwiązanie minikwadratu magicznego I

2 listopada: 1. RAJD 2. AKTOR 3. JOYCE 4. DREN

Rozwiązanie minikwadratu magicznego II

z 2 listopada: 1. AZOT 2. ZORRO 3. ORGAN 4. TONY

Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 2 listopada: PIEKŁA